

INKARNAR

Letnik: XLV, 26. maj 2000, številka 1/291

Celje - skladišče

D-Per
59/2000

5000016009,1

COBISS ©

OSREDNJA KNJ. CELJE

Pobarvano z zeleno!

Foto: Riko Mlekuž

Lansko poslovno leto najuspešnejše doslej

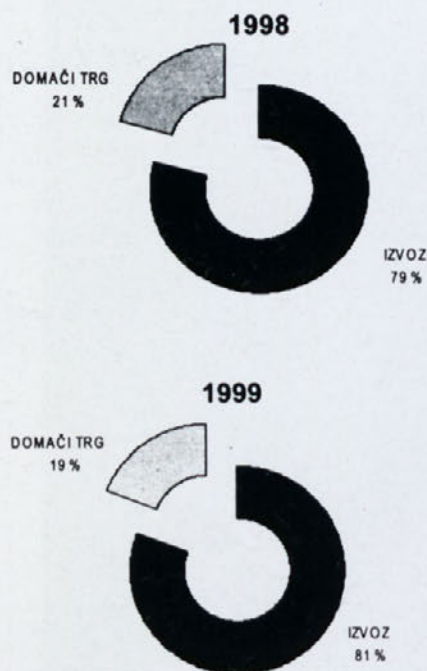
Poslovno leto 1999 sodi med najuspešnejša poslovna leta Cinkarne Celje nasploh. Ustvarjeni čisti dobiček v letu 1999 je bistveno presegel ustvarjenega v letu 1998 (za nekaj manj kot 70 %), ob tem pa je bil dvakrat višji od načrtovanega za leto 1999.

PRODAJA

V letu 1999 je Cinkarna Celje ustvarila čiste prihodke od prodaje v višini 19.774.842 tisoč tolarjev. Doseženi čisti prihodki od prodaje so bili za 11 % višji kot v letu 1998, planirane prihodke pa so presegli za 9 %.

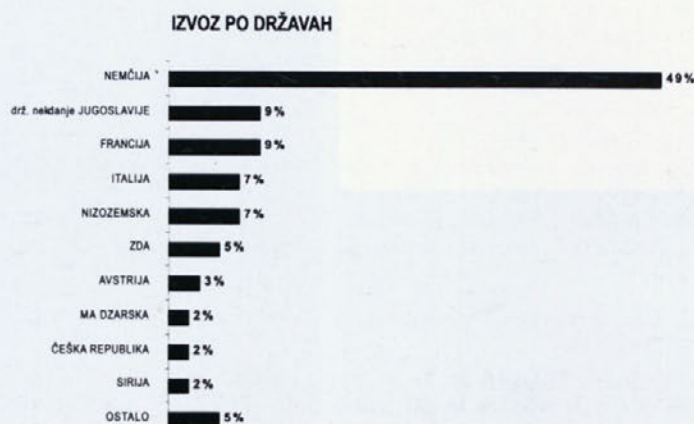
leto	celotna prodaja v 000 SIT	stopnja rasti
1995	11.047.584	12,9 %
1996	11.398.302	3,2 %
1997	16.319.156	43,2 %
1998	17.832.107	9,3 %
1999	19.774.842	10,9 %
2000*plan	20.775.931	5,1 %

PRODAJA PO PRODAJNIH PODROČJIH

Delež izvoza predstavlja v skupni vrednosti prodaje proizvodov, storitev in trgovskega blaga 80,9 % in je v letu 1999 dosegel višino 15.966.697 tisoč tolarjev oz. 160,7 milijona DEM. Glede na preteklo leto se je povečal za 13 % in glede na plan za 15 %. Glavnina izvoza je izvoz pigmenta titanov dioksid in izvoz titancinkove pločevine. Grafikon v nadaljevanju prikazuje izvoz ustvarjen v letu 1999 razdeljen po najpomembnejših trgih. Iz njega je razvidno, da je glavnina izvoza usmerjenega na zahodnoevropske trge.

IZVOZ PO DRŽAVAH

POSLOVNA PRIČAKOVANJA za leto 2000

Poslovna pričakovanja za leto 2000 temeljijo na napovedani zmerni rasti povpraševanja po pigmentu titanov dioksid, pri čemer je potrebno ohraniti določeno mero previdnosti pri napovedovanju gibanja povprečnih cen pigmenta. Pri proizvodnji in prodaji titancinkove pločevine se nadaljuje trend postopnega zapiranja škarij nabavno-prodajnih cen, kar zahteva dodatne napore za zagotavljanje uspešnosti poslovnega programa. Za preostale programe, ki so usmerjeni predvsem v prodajo na domačem trgu in trgih bivše Jugoslavije, pričakujemo v letu 2000 postopno povečevanje prodaje, zaradi postopne stabilizacije pogojev gospodarjenja. Hkrati pa je potrebno upoštevati tudi povečevanje tržnega pritiska konkurence na omenjenih trgih.

Glede na to, da v letu 2000 ne pričakujemo večjih pretresov in sprememb pri pogojih poslovanja in poslovanju samem, bo Uprava nadaljevala poslovno politiko, ki dviguje uspešnost podjetja v zadnjih letih.

KLJUČNI PODATKI IZ REZULTATOV POSLOVANJA v letu 1999

	doseženo 1999	plan 2000
- celotni prihodek (v 000 SIT)	20.573.754	21.631.529
- čisti prihodki od prodaje (v 000 SIT)	19.774.842	20.775.931
- čisti dobiček poslovnega leta (v 000 SIT)	802.429	650.438
- knjigovodska vrednost delnice	22.463	23.590
- čisti dobiček na delnico (v SIT)	985	799
- povprečno število zaposlenih	1.322	1.304

CINKARNA

metalurško kemična industrija Celje, d.d.
3001 Celje, Kidričeva 26, Slovenija
tel.: + 03 541 96 10

CINKARNA CELJE, d.d., Uprava

Na osnovi 29. čl. Statuta Cinkarne Celje d.d. in v skladu z določbami Zakona o gospodarskih družbah sklicujem

3. SKUPŠČINO

DELNIŠKE DRUŽBE CINKARNE CELJE, d.d.

ki bo v četrtek, 29. junija 2000, na sedežu družbe Kidričeva 26, Celje, v prostorih večnamenskega objekta, s pričetkom ob 14.00 uri, z naslednjim dnevnim redom:

1. Otvoritev skupščine, izvolitev delovnih teles in ugotovitev sklepčnosti.

PREDLOG SKLEPA št. 1:

Ugotovi se sklepčnost skupščine, potrdi se predsedujoči skupščine, odvetnik Srečko Jadek, in dva preštevalca glasov, Mateja Stanič Rudolf iz družbe RR & CO d.o.o. ter Marjana Berk iz Cinkarne Celje. Seji bo prisostvoval vabljeni notar Anton Rojec.

2. Obravnava revidiranega letnega poročila Cinkarne Celje za leto 1999.

PREDLOG SKLEPA št. 2:

Na predlog Uprave in ob pozitivnem mnenju NS se potrdi predlagano revidirano Letno poročilo Cinkarne Celje, d.d. za leto 1999.

3. Obravnavanje predloga razporeditve dobička

PREDLOG SKLEPA št. 3:

Na predlog Uprave in Nadzornega sveta se razporeditev dobička opravi na naslednji način:

Nerazporejen dobiček iz leta 1995 v revalorizirani višini 195.722.081,77 SIT se v celoti razporedi za dividende.

Nerazporejen dobiček iz leta 1998 v revalorizirani višini 516.189.717,44 SIT se razporedi za:

– dividende	97.543.278,23 SIT	18,9 %
– nagrade NS in uprave v skladu s statutom	6.790.409,50 SIT	1,3 %
– nerazporejen dobiček	411.856.029,71 SIT	79,8 %

Skupna dividenda iz nerazporejenega dobička iz let 1995, 1998 se določi v višini 360,00 SIT bruto, za delnico.

Dividenda se izplača najkasneje v roku 60 dni po zasedanju skupščine vsem delničarjem, ki so bili vpisani v delniško knjigo, dva dni po zasedanju skupščine.

Ustvarjeni čisti dobiček poslovnega leta 1999 v višini 802.429.024,70 SIT, ostane nerazporejen.

4. Imenovanje revizorja za leto 2000.

PREDLOG SKLEPA št. 4:

Na predlog Nadzornega sveta se za pooblaščenega revizorja računovodskih izkazov za leto 2000 imenuje revizijska hiša Deloitte & Touche, d.o.o., Ljubljana.

Udeležba na skupščini:

Skupščine se lahko udeležijo delničarji, njihovi pooblaščenici in zastopniki. Pooblastilo mora biti pisno in ves čas trajanja pooblastilnega razmerja shranjeno na sedežu družbe. Skupščini bodo prisostvovali tudi strokovni sodelavci Uprave družbe.

Prijava udeležbe na skupščini:

Pravico do udeležbe na skupščini in glasovalno pravico lahko uresničujejo delničarji, njihovi pooblaščenici in zastopniki, ki se pisno prijavijo osebno ali s priporočeno pošiljko najmanj tri dni

pred zasedanjem skupščine, oz. do 26. 6. 2000 v tajništvo Kadrovske splošne službe družbe.

Prijava je popolna, če so ji priložena:

- za zakonitega zastopnika delničarja in pooblaščenca delničarja, katerega pooblastitev je vpisana v sodnem registru: veljavni overjeni izpisek iz sodobnega registra,
- za pooblaščenca delničarja, katerega pooblastitev ni vpisana v sodnem registru: pisno pooblastilo delničarja,
- pooblastilo zakonitega zastopnika oziroma pooblaščenca delničarja mora biti neomejeno in brezpogojno.

Pozivamo udeležence, da se ob prihodu na skupščino prijavijo v sprejemni pisarni skupščine, in sicer najmanj eno uro pred začetkom zasedanja, kjer bodo s podpisom na seznamu prisotnih delničarjev potrdili svojo prisotnost in prevzeli glasovnice za glasovanje.

Pravico do sodelovanja in odločanja na skupščini imajo delničarji, ki so vpisani v delniško knjigo pri Klirinško-depotni družbi na dan 21. 6. 2000.

Nasprotni predlogi:

Vabljeni prosimo, da svoje morebitne nasprotnne predloge k posameznim točkam dnevnega reda, glede katerih želijo, da so o njih pravočasno seznanjeni vsi delničarji, pisno sporočijo Upravi v enem tednu po objavi sklica skupščine. Predloženi nasprotni predlogi morajo biti obrazloženi.

Ponovno zasedanje:

Če skupščina ob napovedani uri ne bo sklepčna, bo ponovno zasedanje skupščine pol ure za prvim sklicem z istim dnevnim redom. V tem primeru bo skupščina veljavno odločala ne glede na višino zastopanega osnovnega kapitala.

Gradivo:

Gradivo za skupščino s predlogi sklepov, je na vpogled delničarjem v tajništvu Kadrovske splošne službe družbe, vsak delovnik od 9. do 12. ure od dneva objave sklica skupščine do vključno dneva zasedanja skupščine.

V skladu s 27. členom ZTVP objavljamo povzetek revidiranega letnega poročila za leto 1999.

Poročilo revidira revizijska družba Deloitte & Touche. Pooblaščen revizor je ugotovil, da računovodski izkazi resnično in pošteno prikazujejo finančno in premoženjsko stanje podjetja.

IZKAZ USPEHA (v 000 SIT)	Leto 1999	Leto 1998
Prihodki iz poslovanja	20.215.621	18.629.510
Odhodki iz poslovanja	19.173.889	17.593.856
Kosmatni dobiček (izguba) iz poslovanja	1.041.732	935.654
Prihodki od financiranja	830.056	166.689
Odhodki od financiranja	523.909	638.670
Dobiček (izguba) iz rednega poslovanja	897.879	463.673
Izredni prihodki	60.755	78.428
Izredni odhodki	50.441	62.018
Celotni dobiček (izguba)	908.193	480.083
Davki iz dobička	105.764	0
Čisti dobiček (izguba) poslovnega leta	802.429	480.083

BILANCA STANJA (v 000 SIT)	Leto 1999	Leto 1998
Sredstva	26.261.210	24.840.854
Stalna sredstva	16.019.155	15.464.533
Gibljiva sredstva	10.242.055	9.376.321
Obveznosti do virov sredstev	26.261.210	24.840.854
Kapital	18.298.715	16.505.050
Dolgoročne rezervacije	2.681.788	2.057.281
Dolgoročne obveznosti	1.394.757	1.468.583
Kratkoročne obveznosti	3.883.674	4.808.592
Pasivne časovne razmejitev	2.276	1.348

Letno poročilo za leto 1999 je dosegljivo na sedežu podjetja.

Cinkarna Celje, d.d.
Predsednik uprave generalni direktor
Marjan Prelec, univ. dipl. inž.

Tomaž Benčina:

„Cenim poštenost in pripadnost podjetju“

Marjan Prelec ga je predvidel za svojega naslednika. Zato ga je po tem, ko je devet let delal v proizvodnji, postavil za svojega pomočnika. Od 1. maja letos pa je bil, pri svojem uvajanju za vodstveno funkcijo, razporejen še na področje marketinga. Pogovor s Tomažem Benčino, ki ima dve fakulteti in aktivno znanje dveh tujih jezikov, smo opravili takoj po nastopu na delo direktorja Marketinga.

Za začetek, kako je bilo na Upravi?

Tomaž Benčina: Vsekakor je potreben velikanski preskok, popolnoma drugačen način dela, spoznavanje z množico podatkov, ki mi prej niso bili dostopni. Moram reči, da mi je generalni direktor omogočil vpogled v veliko večino podatkov, ki obstajajo o Cinkarni in dobil sem drugačno, celostno podobo o tem, kaj se v podjetju dogaja.

Je bila komerciala vaša želja oziroma ambicija?

Tomaž Benčina: Že samo dejstvo, da sem šel dodatno študirati ekonomijo pomeni, da sem hotel delati nekaj v tej smeri.

Menite, da je dobro, da se strokovnjak spozna s tem področjem preden, prevzame vodenje firme.

Tomaž Benčina: Vsekakor je dobro. Skozi komercialo si v stiku z notranjim in zunanjim okoljem podjetja. Tukaj zagotovo spoznaš vse stranke, njihove posebnosti, lastnosti, težave, naše sposobnosti in lastnosti ter odnos do okolja. Skozi ta odnos do notranjega in zunanjega okolja se najlažje vidi kako podjetje v celoti diha. Bolje spoznaš posamezne proizvode in njihove specifičnosti, oziroma njihov cenovni oz. kvaliteten položaj na trgu. Poleg tega to delo nalaga direktno operativno odgovornost za nekatere projekte, ki pomenijo drugačen način dela, kot sem ga imel doslej.

Kako vidite vaše delo na tem področju v prihodnosti?

Tomaž Benčina: Moja vizija ni izdelana v podrobnostih, ker sem na tem mestu šele kratek čas. S posameznimi službami marketinga sem sicer že sodeloval, vse pa še ne poznam. Sicer pa je vizija samo deloma odvisna od nas oz. od tistih, ki vodijo podjetje - poslovalnih ljudi. Mislim, da se bomo morali sprosti prilagajati zahtevam okolja, trga in poskušati biti maksimalno fleksibilni in uspešni. Še zlasti je pomembna fleksibilnost posameznih prodajnih programov oz. dejavnikov tako v nabavi kot prodaji, za prilagajanje zahtevam okolja. V Cinkarni imamo posamezne dejavnike nabave in prodaje, ko gre enim nekaj šasa malo boljše, drugim malo slabše, to se lahko hitro obrne. Zato je potrebna sposobnost hitrega prilagajanja. Potrebno se je organizirati, tako da bomo sposobni

odreagirati na spremembe.

Glede na raznolikost cinkarniških proizvodov in dejavnosti marketinga ter glede na to, da je prodaja pretežno usmerjena v izvoz, se boste izvozu morebiti posvečali več?

Tomaž Benčina: Ne, postavljen sem za direktorja Marketinga, ki je po organizacijski strukturi odgovoren za celotno področje marketinga, zato se ne mislim preveč ukvarjati z enim ali drugim področjem. Seveda se bom ukvarjal predvsem s tistim delom, ki bo potreboval več pomoči.

Mislim, da ni naloga direktorja, da se vpleta v podrobnosti na tistih področjih, kjer posli utečeno rečejo, seveda jih mora nadzorovati, gledati ali teče v želeni smeri, nikakor pa ne mislim biti vodja zunanje prodaje oziroma izvoza ali uvoza. Res pa je, da imamo pomočnika, ki je odgovoren predvsem za notranji trg, a mislim, da bova delala skupaj. Prvenstveno mislim, da je v sedanjem trenutku bolj smiselno, da se posvetimo notranjemu trgu, ker so težave na slovenskem trgu in trgu nekdanje Jugoslavije zelo velike. Vzrok temu je prestrukturiranje slovenske trgovine in plačilna nedisciplina, zlasti zamujanje pri plačilih. Na tem področju moramo še veliko delati. Prisiljen sem se najprej lotiti teh težav, ne glede na to, da so vrednostno malo manjše, so pa prav tako težko rešljive. Nekatere naše poslovne enote so namreč življenjsko odvisne od funkcioniranja notranjega trga.

Ali morebiti razmišljate o kakšnih novih prijemih v prodaji?

Tomaž Benčina: Sedanji sistem je več ali manj utečen. Pri načinu prodaje v slovenskem prostoru smo omejeni, omejeni pa smo tudi s kadri. Nisem prevelik pristaš radikalnih sprememb, ker so te včasih lahko zelo dobre, lahko pa tudi zelo slabe. Pretirano bi bilo reči, da so bili moji predhodniki slabi, ali pa je organizacijska struktura slaba. Na koncu koncev je Cinkarna preživela težka obdobja brez radikalnih sprememb. Sem za obstoječo strukturo. Dejstvo pa je, da vsak človek, ki pride na novo, zagotovo pusti nekaj osebnega pečata in verjetno ga bom tudi jaz.

Kakšno je vaše stališče v odnosu do kupcev, jih je potrebno pogosto obiskovati?

Tomaž Benčina: Zaradi različnih proizvo-

dov imamo različne prodajne tehnike in pristope. Vsak proizvod zahteva specialno tehniko. Če govorimo o prodaji nosilnih proizvodov, titanovega dioksida ali titan-cinkove pločevine, so to masovni proizvodi, ki jih na svetovnem trgu z lastnim pospeševanjem prodaje ne bi bilo smiselno prodajati. To so polindustrijski proizvodi, ki zahtevajo popolnoma drugačno obdelavo tržišča kot na primer agro ali grafični program, kjer je treba veliko strokovnega znanja, da pridemo do želenih rezultatov. Potrebno bo oceniti koliko je potrebnih potovanj do kupcev, dejstvo pa je, da imamo nekaj ljudi, ki so zaposleni za delovanje na terenu in le-ti bodo morali skozi svoje obiske nenehno „bombardirati“ kupce, s trga prinašati informacije in določene prodajne rezultate.

Kako vidite možnosti agresivnega nastopa na trgu in morebiti za razširitev tržišča?

Tomaž Benčina: Možnosti je več: eno je vztrajanje pri istih kupcih, drugo je iskanje novih kupcev, tretje je iskanje novih trgov. Nekaj proizvodov imam, ki ne prenesajo iskanja novih trgov, ker smo pač geografsko omejeni. Usodno je, da so se vrata Slovenije popolnoma odprla za evropske in svetovne izdeke in smo naleteli na veliko cenovno konkurenco. Praktično ni več nikjer monopolističnega obnašanja, ki pa ga je Cinkarna, v ne tako daljni preteklosti, na določenih programih imela.

Kakšne možnosti pa vidite na tujem trgu?

Tomaž Benčina: Na tujem trgu imamo določen krog stalnih kupcev, prvih deset je odločujočih in jih je treba „ujčkati“. Le-ti namreč obvladujejo 80 odstotkov našega izvoza. Titanov dioksid je zelo razpršen proizvod, zato menim, da je vsaka bojazen o zmanjšanju trga odveč, seveda, če bomo mi kos njihovim željam in zahtevam. V tej smeri se trudimo. Sicer pa stalno iščemo nove kupce za naše proizvode. Naša glavna dva proizvoda v izvozu sta praktično na limitu svoje kapacitete, čeprav sta ekonomsko gledano v različnem položaju. Titan v veliki ekspanziji, pločevina v fazi zrelosti, zato nekih visokih profitov ne bomo več mogli doseči. Je pa to za Cinkarno, brez dvoma, pomembno, ker je kljub vsemu izvozni potencial in zaposluje veliko število ljudi. Proizvod titanov dioksida pa je

nja in zaupanja, da bomo dosegli skupne cilje. Marketing je, tako kot proizvodnja, odločujoča funkcija v podjetju, in če ni dobrega sodelovanja z obeh strani, ne more biti dobro. Naloga je dolgoročna. Najprej je treba urediti medsebojna nesoglasja, ki so vladala v preteklosti. Intenzivno bom delal na tem, da osebni interesi ne bodo pred interesi podjetja, kot celote.

Bo za to pomembno nalogo dovolj časa, ali vas morebiti ne bodo dnevne težave zvlekle stran od bistva?

Tomaž Benčina: Še enkrat pravim: Če je človek kdaj delal v proizvodnji lahko razume, ve, da imajo v proizvodnji določene težave, in da se je treba kdaj postaviti tudi na njihovo stališče. In ko je problem, ga je treba hitro reševati, tako ali drugače. Če pa je podcenjevalni odnos proizvodnje do Marketinga ali obratno že v osnovi, češ, oni ga lomijo, potem rezultata nikoli ne more biti. Seveda pa je treba jasno opredeliti pristojnosti, kaj je stvar proizvodnje in kaj prodaje in nabave. Se pa strinjam, da je področje, ki ga pokriva Marketing zelo široko, a tu je določeno število sodelavcev, ki jim bo treba zaupati in potem bo več časa tudi za ostalo.

Kakšna je vaša ocena o predstavljanju navzven. Ali je dovolj promocijske dejavnosti, tržnih raziskav, kaj pa stiki z javnostjo?

Tomaž Benčina: Vsekakor bi bilo dobro imeti analize tržnih raziskav, vendar, v kakšni meri smo jih zmožni sami opravljati, je težko reči. Pri ostali propagandni dejavnosti pa se ne moremo primerjati s tistimi podjetji, ki imajo izdelke široke potrošnje, in ki za sabo vlečejo veliko stopnjo oglaševanja. Pri nas je velika večina izdelkov, namenjenih za posamezno, določeno ciljno skupino. Pomeni, da moramo definirati ciljne skupine in speljati zanje specifične akcije. Oglaševanje je relativno drago. Vemo, da brez ekonomske propagande ne gre. Zame je najpomembnejša promocija, če naši strokovnjaki hodijo do potrošnika in jim pomagajo s strokovnimi nasveti.

Cinkarna se je vedno udeleževala nekaterih sejmov, v tujini delamo z našimi partnerji preko katerih prodajamo in smo jim prepustili promocijo naših izdelkov. Zelo pomemben segment je razvijanje odnosov z javnostjo. Cinkarna ima relativno veliko priložnost, da se v lokalnem okolju še bolj povzpne. Podoba Cinkarne se je v zadnjih letih močno spremenila iz zelo negativnega v zelo pozitiven faktor lokalnega okolja. To moramo maksimalno izkoristiti s takšnimi ali drugačnimi akcijami, ki niso nujno reklamiranje, ampak ustvarjanje pozitivnega odnosa, bodisi na promociji vlaganj v eko-

logijo, tudi in zlasti za Celjane. V tem pogledu smo že veliko naredili, tudi na zunanjem izgledu, to dobro veste tisti, ki ste tu vzposleni malo dlje kot jaz. Ko pa se bomo preselili še z desnega brega Hudinje, bo še lepše.

Poleg lokalnega okolja je treba misliti tudi na delničarje?

Tomaž Benčina: Tako je. Tudi v tem pogledu je potrebno razmišljati o pravilni strategiji.

Karere življenjske vrednote najbolj cenite?

Tomaž Benčina: Vezane na delo sta poštenost in pripadnost podjetju. To sta odločujoči za delovanje posameznika v podjetju. Marljivost in delavnost sta same po sebi umevni. S svojo sposobnostjo pa vsak prispeva k celoti.

Upam si trditi, da večina Cinkarnarjev prav tako najbolj ceni prav ti dve vrednoti.

Tomaž Benčina: Včasih pride do kakšnega razočaranja nad posameznikom, toda v celoti gledano je tako. Mislim tudi, da se nekateri še kljub temu premalo zavedajo, da živimo kljub rezultatom, v težkem ekonomskem in socialnem okolju, in da se temu malo neprimerno obnašajo, kar pa je po drugi plati logično, saj se jim, zaradi visoke socialne države vodstva, nič hudega ne zgodi. Velika večina Cinkarnarjev je relativno pripadna, tudi nekateri, ki jih je odneslo nekam drugam in še ohranjajo kontakte z nami.

Kako reagirate na velike odločitve?

Tomaž Benčina: Mislim, da sem prej bolj impulziven kot preudaren. Sem pa dober poslušalec. Tudi na nove zamisli, vendar, ker skupinske odgovornosti ni več, je treba odločati individualno. Nisem nagnjen k tradicionalizmu. Če gre dobro, nisem za radikalne spremembe.

Imate kakšne ambicije v športu, morda v golfu na cinkarniškem golf igrišču?

Tomaž Benčina: Moje ambicije so trenutno vezane na družino in podjetje. Vse ostale pa so postavljene v neko prihodnost in so daleč od tega, da bi jih postavljali v prvi plan. Strinjam pa se, da je sprostitve potrebna.

Golf, povezan s poslom? Ne poznam poslovnih mož, ki so uspešni zaradi golfa in ne takih, ki so neuspešni zaradi golfa. Lahko pa pomaga pri druženju, prijateljstvu. Zamisel o igrišču bi po mojem mnenju morala biti sprejeta kot nekaj lepega. Vsaka novost pa je težje sprejeta. Čas bo pokazal ali je bilo dobro, da smo zgradili igrišče, ali ne.

V imenu bralcev vam želim veliko uspehov pri vašem nadaljnjem delu!

Tomaž Benčina: Hvala.

Mira GORENŠEK

trenutno v fazi ekspanzije, nenehno vzpenjanje bo nekoč morda šlo navzdol, vendar je naša naloga, da se zdaj v tej fazi čim bolj pripravimo na morebitno sušno obdobje. Čeprav napovedi ekonomskih strokovnjakov, posebej za to področje pigmentov, govorijo, da padci ne bodo več tako globoki. Zato se mora Cinkarna predvsem z modernizacijo, investiranjem, vlaganjem v trenutno perspektivne programe, narediti čim bolj inertno za negativne vplive okolja, ki bi morebiti sledili.

Eno so tehnične in ekološke sposobnosti, se pravi povečanje proizvodnje, zmanjšanje stroškov proizvodnje, po drugi strani pa imeti tržno mrežo tako razvejano, da bo čimbolj inertna na morebitni izpad posameznega kupca. Dejstvo pa je, da še večja razpršitev prodajne mreže za sabo potegne povečanje stroškov, in da je treba najti pravo mero. Mislim, da so se naši kupci v težkih časih tudi pokazali kot soliden partner, in da smo mi to mrežo relativno dobro izgradili, zato sem optimističen in ne čutim nobene bojazni.

Katera funkcija je po vašem pomembnejša, proizvodnja ali prodaja? Katera ima večjo težo?

Tomaž Benčina: Oba dejavnika sta enako pomembna, proizvodnja in prodajna mreža, oba sta soodvisna. Brez dobrega izdelka in pravega kupca ni posla. Večna dilema sicer je, kaj je boljše narediti, dober izdelek, ne da bi bilo povpraševanje po njem ali imeti slab izdelek in dobrega kupca. Poudariti moram, da je ena mojih osnovnih nalog ti dve funkciji povezati. Ker izhajam iz proizvodnje, poznam miselnost v proizvodnji, češ da je Marketing slab, da ljudje v njem slabo delajo, slabo sodelujejo, nimajo kontaktov. Tudi obrnjena miselnost obstaja, da so slabi delavci in slabo sodelovanje s proizvodnjo. Zato si zelo želim, da bi prišlo do solidnega sodelovanja med Marketingom in proizvodnimi enotami, da bi takšne misli presegli. Moja osnovna naloga je, da povezavo med proizvodnjo in Marketingom ter strokovnimi službami spravim na nivo medsebojnega sodelova-

Živahno v službi kakovosti

Lani oktobra smo v Valjarni pridobili certifikat o skladnosti kakovosti po ISO 9002. Že ob podpisu pogodbe s certifikacijsko hišo BVQI smo vedeli, da so nadzorni pregledi vsakih 6 mesecev. Certifikacijske hiše si z nadzornimi pregledi in revizijo (vsaka 3 leta) zagotavljajo ugled njihovega certifikata, nas pa zavezujejo, da ob pridobitvi certifikata ne pozabimo na sistem kakovosti, in da sistem ne „odmre“. Na sistemu kakovosti v Valjarni se torej nadaljuje z delom. Vsi, ki smo vpleteni, torej razmišljamo in vpeljujemo izboljšave sistema kakovosti. Nadzorni pregled smo imeli 29. marca. Presojevalec ni našel neskladnosti v delovanju sistema kakovosti. Pohvalil je povečan poudarek korektivnim ukrepom, spremljavo planskih ciljev in zapisane politike kakovosti.

Začele so se tudi resnejše priprave sistema kakovosti v PE Titanov dioksid in PE Kemija Mozirje. Obe poslovni enoti sta dokumentacijo, ki jo uporabljajo in predpisujejo sami, že skoraj pripravili. Sledi pa še naporno usklajevanje organizacijskih navodil in Poslovnika. Če je želja po certifikatu dovolj močna, pa tudi tako usklajevanje lepo teče.

Tudi v naših laboratorijih se dogajajo

velike stvari. Z nakupom dragega spektrometra (ICP), za določevanje nizkih koncentracij kovinskih nečistoč, smo morali vložiti veliko napora za prenos dela analiz iz atomske absorpcije na ICP. Prav v tej fazi pa sta se napovedala presojevalca Ministrstva za okolje in prostor, na ponovno presajo. Pred letom dni smo namreč pridobili pooblastilo za izvajanje meritev obratovalnega monitoringa pri vnosu nevarnih snovi in rastlinskih hranil v tla. Za podaljševanje veljavnosti, tega pooblastila, sta prišla na presajo prof. dr. Ačko in prof. dr. Marsel. Vse metode, ki so predmet pooblastila, so morale biti validirane. To pomeni, da smo morali narediti veliko število ponovitev določenih vzorcev in vse dobljene podatke statistično ovrednotiti. Tudi ta presoja je bila uspešna.

Pri vsem delu pa se tudi udeležujemo mednarodnih krožnih analiz, saj je to izredno dober kazalec kakovosti našega dela. Rezultate ene krožne analize smo že oddali, za drugo pa vzorci pridejo šele junija. Vseh teh rezultatov pa ne bi dosegli, če ne bi znali timsko delati, in če se vsak od nas ne bi hotel izjemno potruditi. Res je, da vsi analitiki niso istočasno vključeni v krožno analizo, vendar mora biti redno delo opravljeno z manjšim številom ljudi, v enakem času. Nagrada za vse te napore pa so uspešno prestane presoje vseh vrst in do sedaj tudi uspešen rezultat v krožnih analizah.

Mija MARIN

NA KRATKO

Večje investicije v PE Titanov dioksid

Remontna dela na napravah v obratu „S“ kisline

V maju so z zaustavitvijo proizvodnje žveplove kisline začeli z obširnimi obnovitvenimi deli in z zamenjavo določenih sklopov v celotnem postrojenju. Priprave za remont so se pričele že lansko jesen. Dela potekajo ves čas po načrtu. Da bo zastoj proizvodnje čim manjši, računajo s proizvodnjo pričeti še isti mesec, to je konec maja. Najtežja in zahtevna dela (delovni pogoji) s strani kislinске ekipe (praznjenje iz kontaktnega kotla, sejanje in ponovno vlaganje kontaktne mase, ter odstranitev vseh odpadnih materialov) so pretežno zaključena. Enako velja za ostale ekipe PE Vzdrževanje in zunanjih izvajalcev. Sedaj potekajo zaključna dela, ki pa jih malo ovira slabo vreme. Več o omenjenih delih bomo objavili v naslednji številki.

Cinkarna pomagala ocvetličiti Celje

Turistično društvo Celje je v vseh desetih mestnih četrtih pripravilo tradicionalno akcijo ocvetličanja mesta. Pri akciji je poleg mestne občine in Vrtnarstva, sodelovala tudi Cinkarna s svojimi izdelki rastnih substratov. Cvetlice in zemljo ter ostale izdelke Cinkarne so lahko kupovali po znižanih cenah, najbolj obiskana pa je bila tradicionalna cvetlična tržnica na soboto 14. maja v središču mesta.

Tradicionalno ocvetličanje Celja izdatno podpira mestna občina in župan Bojan Šrot, ki je pozdravil naše sodelovanje.

Nova zgradba za mletje kalcinata

Sredi maja so v PE Titanov dioksid začeli z gradnjo novega objekta „Mlin za belo mletje“. Predvidoma do jeseni bodo zgradili 210 kvadratnih metrov veliko in 30 metrov visoko zgradbo, ki bo na severnem delu naslonjena na proizvodno stavbo titanovega dioksida, med pakirnico in dekanterjem. S to naložbo bomo izboljšali kakovost, gospodarnost in pogoje dela. S tem se bodo zaradi višjega nivoja tehnologije znižali tudi obratovalni stroški. Investicijo izvajajo projektne ekipe Titanovega dioksida, Razvojnne in Investicijske službe ter Vzdrževanja.

M. G.

Posodobitev skladišča tekočih kemikalij

Ker je bilo dosedanje skladišče tekočih kemikalij nujno potrebno novih izboljšav zaradi dotrajanosti, smo v februarju pristopili k njegovi rekonstrukciji.

Skladišče tekočih kemikalij uporabljamo za hrambo koncentrirane raztopine natrijevega hidroksida, koncentrirane raztopine natrijevega silikata in tehnične klorovodikove kisline, ki se uporablja pri proizvodnji titanovega dioksida. Natrijev hidroksid in silikat zahtevata višjo temperaturo hrambe, kar je zagotovljeno z ogrevanjem skladiščnih rezervoarjev in vseh povezav z armaturami.

Cilj projektne naloge je večja funkcionalnost skladišča in zagotovitev varnejše manipulacije s tekočimi kemikalijami. Lokacijsko je objekt postavljen na severnem delu industrijskega kompleksa Cin-

karne in sicer na sedanjem mestu skladišča.

Obnova in posodobitev obsega: zamenjavo dotrajanih ležečih rezervoarjev za koncentrirane raztopine natrijevega hidroksida s pokončnimi rezervoarji, sanacijo in rekonstrukcijo ogrevanja (ogrevanje z elektriko, namesto dosedanjega načina s paro - ogrevanje z elektriko omogoča lažje in bolj nadzorovano vzdrževanje temperature skladiščenja) in toplotne izolacije rezervoarjev, zmanjšanje površine lovilnega bazena in povečanje površine le tega, sanacijo in rekonstrukcijo črpališča in pretakalne ploščadi za avtocisterne in vagonске cisterne, vgradnjo dodatne varnostne opreme za preprečitev prenapolnjenja rezervoarjev, ter posodobitev opreme za praznjenje vagonских cistern.

Objekt je grajen po zakonu o graditvi objektov, kar pomeni, da morajo vse faze projekta biti uskla-

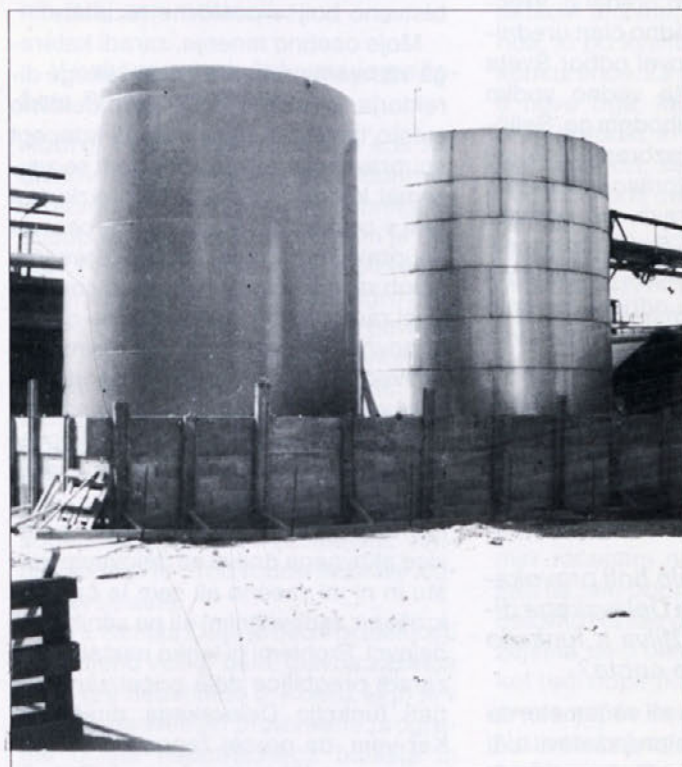
jene s tem zakonom. Pred pridobitvijo ustreznih dovoljenj je bilo izdelano tudi poročilo o vplivih na okolje, v katerem je bil ocenjen poseg v okolje, kot v celoti sprejemljiv.

Projektno dokumentacijo za elektro, tehnološko in strojno področje smo izdelali v Cinkarni, saj kot registrirano projektivno podjetje to lahko delamo.

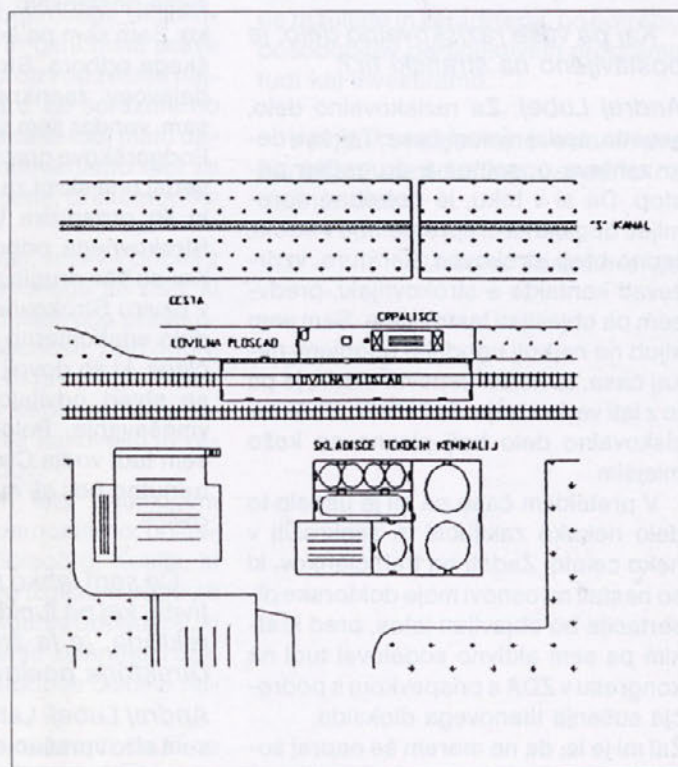
Gradnja objekta se je pričela februarja letos z rušenjem starega objekta in odstranitvijo stare opreme. Gradnja in menjava opreme se je in se še izvaja ob praktično nemotenem obratovanju proizvodnje Titanovega dioksida.

Z usklajenim sodelovanjem poslovnih enot (TiO_2 in Vzdrževanja in energetike) in služb (investicij) bo po terminskem planu projekt (vključno s tehničnim pregledom, odpravo pomanjkljivosti in startom rednega obratovanja) končan do začetka septembra.

Branko STARIČ

Novi pokončni rezervoarji

Skladišče tekočih kemikalij po rekonstrukciji

Andrej Lubej:

„Nameravamo izpolniti vse proizvodne kapacitete“

V poslovni enoti Kemija smo v aprilu dobili novega direktorja. Mojmir Kosi, se je zaradi bolezni odločil prepustiti mesto dr. Andreju Lubeju, ki se je v tej poslovni enoti kalil že v obdobju osemdesetih let, nazadnje pa so mu bili zaupani nekateri razvojni projekti, v sklopu razvojne službe. Kljub še številnim funkcijam, ki jih ima na različnih področjih v Cinkarni, je zanj to gotovo velik izziv. Pa se prepričajmo o tem.

Kako se počutite na novem delovnem mestu?

Andrej Lubej: Zelo dobro. Delavni ritem je sicer zelo visok in delo je precej drugačno od tistega, na katerega sem bil navajen do sedaj. Vendar pa je to sprememba, ki me trenutno zelo motivira. Delovni kolektiv, ki ga precej dobro poznam že od prej, me je dobro sprejel in vsi skupaj smo dobili nov zagon. Upam, da mi bo takšen odnos uspelo ohraniti tudi v bodoče, saj nisem pristaš pretirano avtoritativnega vodenja. Če sem popolnoma odkrit me je, pred prevzemom nove funkcije, zelo skrbelo predvsem sodelovanje z Marketingom. Po treh mesecih dela lahko ugotovim, da je bil strah odveč. V tem času smo se nekako ujeli in prilagodili drug drugemu, tako da vsaj z mojega zornega kota ni videti nobenih večjih težav.

Kaj pa vaše raziskovalno delo, je postavljeno na stranski tir?

Andrej Lubej: Za raziskovalno delo, seveda, sedaj nimam časa. Takšno delo zahteva popolnoma drugačen pristop. Da si v toku, je potrebno spremljati dogajanja in spremembe v stroki, redno brati strokovno literaturo, vzdrževati kontakte s strokovnjaki, predvsem pa objavljati lastna dela. Sam sem kljub ne najbolj ugodnim pogojem, nekaj časa, ta korak uspeval držati, je pa to z leti vedno težje. Je že tako, da je raziskovalno delo bolj pisano na kožo mlajšim.

V preteklem času pa mi je uspelo to delo nekako zaključiti in zaokrožiti v neko celoto. Zadnji od treh člankov, ki so nastali na osnovi moje doktorske disertacije bo objavljen letos, pred kratkim pa sem aktivno sodeloval tudi na kongresu v ZDA s prispevkom s področja sušenja titanovega dioksida.

Žal mi je le, da ne morem še naprej sodelovati na projektu kalcinacije titano-

vega dioksida, katerega vodenje sem predal mag. Blagotinšku. Predlagane spremembe, predvsem sušenje anata-snega gela že pred vstopom v kalcinirko, obetajo namreč zelo velike prihranke tako pri porabi energije, kot tudi pri investiciji v razširitev proizvodne kapacitete, pa tudi izboljšanje pigmentnih lastnosti kalcinata. Sem pa prepričan, da bo ekipa, ki dela na tem projektu svoje delo dobro opravila, in da bodo rezultati v ponos vsem Cinkarnarjem.

Kako je pa vaš novi položaj združljiv z drugimi funkcijami, ki jih imate?

Andrej Lubej: Vem na kaj namigujete, vendar mi dovolite, da se najprej opredelim do dveh mojih manj znanih, a zame nič manj pomembnih funkcij. Uredništvo Modre strani, ki mimogrede po mojem mnenju zelo dobro opravlja svoje poslanstvo, sem predal g. Vrečku. Sam sem pa še vedno član uredniškega odbora. Strokovni odbor Sveta delavcev zaenkrat še vedno vodim sam, vendar sem s prihodom ge. Selič-Podgorškove precej razbremenjen, saj sedaj ona skrbi za pripravo predavanj, ki jih organizira Uprava, na pobudo Strokovnega odbora Sveta delavcev. Kar se tiče drugih nalog, ki jih izvajamo v okviru Strokovnega odbora, pa smo delo enakomerno porazdelili med vse člane, ki so dovolj samostojni, tako da se stvari odvijajo tudi brez mojega vmešavanja. Poleg teh dveh funkcij sem tudi vodja Civilne zaščite, ki pa je trenutno bolj ali manj na plečih g. Muroviča.

Če sem lahko malo bolj provokativna, kaj pa funkcija Delavskega direktorja, je ta združljiva s funkcijo Direktorja poslovne enote?

Andrej Lubej: Lahko mi verjamete, da sem si to vprašanje najprej zastavil tudi sam, takoj ko mi je g. Prelec ponudil

ново delovno mesto. Načelno ni nikakršnih problemov, saj zakon ne izključuje teh dveh funkcij. Dejstvo je, da je funkcija Delavskega direktorja že sama po sebi lahko precej nasprotujoča, če ne gledamo nanjo s pravega zornega kota. Kot vemo je delavski direktor član uprave, ki je dolžna zastopati interese lastnikov kapitala, za uspešno delovanje uprave je soodgovoren tudi po zakonu. Hkrati pa mora po svoji funkciji zastopati interese zaposlenih. Ti dve zahtevi sta pogojno v nasprotju druga z drugo in na to temo je bilo že nešteto polemik.

Pogojno zato, ker je to odvisno od privzetega načina upravljanja podjetja. Zastareli, avtoritativni način to nasprotje pogloblja, medtem ko pri modernejšem konceptu vodenja ta nasprotja niso tako izrazita. Sam sem pristaš slednjega, ki se tudi v kapitalističnem svetu vse bolj uveljavlja, predvsem pa daje bistveno boljše poslovne rezultate.

Moje osebno mnenje, zaradi katerega vztrajam pri funkciji Delavskega direktorja, je takšno, da je novo delovno mesto izvrstna priložnost, da koncept soupravljanja, za katerega sem se zavezal, kot delavski direktor preizkusim tudi v praksi. Zavedam se, da beseda soupravljanje zveni malo zlovesče, sploh zaradi polpretekle zgotovitve, zato bi rad pojasnil, da pri tem ne gre za ponovno uvajanje samoupravljanja, temveč le za moderen in učinkovit koncept vodenja, ki ne temelji na prisili nad ljudmi, temveč na dobrih medčloveških odnosih, zaupanju in razumevanju problemov posameznika.

Konec koncev tudi sam preživim polovico aktivnega dneva na delovnem mestu in ni mi vseeno ali sem ta čas obkrožen z zadovoljnimi ali pa sitnimi sodelavci. Problemi bi lahko nastali, če bi zaradi preobilice dela pričel zanemarjati funkcijo Delavskega direktorja. Ker vem, da precej zaposlenih ni seznanjeno z delom in nalogami, ki sledi-

Mislim, da se njegovih zaslug nekateri celo premalo zavedajo. Seveda mu je to lahko uspelo le ob pomoči dobrih sodelavcev. Rezultati njihovih skupnih naporov v preteklem času so vidni tudi v prvih štirih mesecih letošnjega leta, saj se je skupna prodaja PE Kemija, v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta, povečala kar za 40 odstotkov.

Kakšni so vaši načrti za prihodnost?

Andrej Lubej: Hm, naj bom malo skrivnosten,

če bi bilo vprašanje postavljeno malce drugače, bi lahko odgovoril v stilu Douglasa Adamsa s številko 2.

Za tiste, ki ne marajo ugank, pa takole: glavni cilj PE Kemije, v naslednjih nekaj letih, je izpolnitev vseh proizvodnih kapacitet. Da bi pa lahko dosegli ta cilj bo potrebno postoriti precej na področju organizacije poslovanja.

Problema sta predvsem dva, okrepiti bo potrebno kadrovske zasledbo na področju proizvodnje in z novim konceptom in strategijo, na področju trženja, povečati prodajo.

Če sem malo bolj konkreten, razvili smo nov izboljšan Cuprablau-Z z dodatkom aktivnega bakrovega oksiklorida, ki po kvaliteti in ceni nima prave konkurence. Za ta proizvod želimo najti nove trge, ker gre za sorazmerno drag produkt, ki prenese tudi malo daljši transport, se dogovarjamo tudi za plasma v bolj oddaljene, prekomorske dežele.

Glede gradbenih mas, smo že pričeli z organiziranjem tehničnega servisa, ki ga vodi g. Kujan, od katerega pričakujem, že v bližnji bodočnosti, zelo dobre prodajne rezultate, hkrati pa ga. Balek intenzivno dela tudi na področju racionalizacije, izboljšanja kakovosti in razvoja novih produktov.

Že v naslednjem letu pričakujem investicijo v novo kompostarno, pri čemer računam na pomoč g. Kosija, ki ima na tem področju izdelano vizijo za celovito rešitev odlaganja odpadkov, ki zajema tako odlaganje zelenega reza, kot tudi odpadkov bodoče čistilne naprave, pa še česa.

No, posebej moram opozoriti, da to ne bo šlo na račun kvalitete naših Humo-

vitov, tako da bomo pri proizvodnji Humovitov ostali pri dosednji filozofiji, visoka kvaliteta brez biološko oporečnih primesi. Tržno nišo cenениh, a nekvalitetnih in biološko oporečnih substratov, pa bomo prepustili konkurenci a la Paradiso. Bomo pa v prihodnjem letu poskušali izboljšati kvaliteto naših Humovitov še v smislu prijaznosti do uporabnika, izboljšali bomo vpojnost vode ter zmanjšali kršenje in izsoljevanje. Na tem področju čaka našo tehnologijo, go. Gaberšek, še precej dela.

Pri proizvodnji Cinkovega sulfata, ki jo pokriva ga. Portič kot tehnolog in obratovodja sočasno, imamo trenutno le en problem, pomanjkanje surovin. Ta problem, v sodelovanju z Marketin-gom, intenzivno rešujemo in pričakujem, da bodo rezultati prodaje Cink sulfata na koncu letošnjega leta prese-netili marsikateroga cinkarnarja.

Želite še kaj povedati?

Andrej Lubej: Niti ne, mogoče samo to, da se mi zdi zelo prav, da smo startali z investicijo v povečanje kapacitete titanovega dioksida. Res je to naš najbolj pomemben produkt, na katerem plava cela Cinkarna in prav je, da na tem področju obdržimo korak s svetom. Vendar pa ne smemo podcenje-vati drugih poslovnih enot, ki ravno tako prispevajo svoj delež k skupnemu kolaču. Prav je, da si tudi na drugih področjih prizadevamo izboljšati poslovne rezultate in zaradi tega, po potrebi, v posodobitev perspektivnih programov tudi kaj investiramo.

V pričakovanju napovedanih presenečenj vam želimo uspešno nadaljnje delo!

Uredila: Mira Gorenšek

jo tej funkciji, bi rad poudaril, da operativno samo delo ni zahtevno. Bolj gre za to, da delavski direktor, pri morebitnih medsebojnih trenjih med upravo in zaposlenimi, zavzame pravilna stališča, ki so moralno sprejemljiva in pripomorejo h konstruktivnemu dialogu med obema. Sicer pa o mandatu Delavskega direktorja odloča Svet delavcev in to popolnoma samostojno, kar pomeni, da me lahko kadarkoli odstavi, če bi se pojavili kakršni koli razlogi za to. Sem pa prepričan, da to ne bo potrebno, ker mislim, da sem dovolj samokritičen, da bom v primeru, če bom zaznal kakšne negativne odzive od zaposlenih, prej sam odstopil.

V kakšnem položaju vas je pričakala PE Kemija?

Andrej Lubej: Brez kakršnih koli za-držkov lahko rečem v zelo dobrem. Proizvodna tehnologija in tehnika je sodobna in proizvodni program je dober. PE Kemija ima dva proizvodna programa Gradbene mase in Agro program. Obrat gradbenih mas je povsem nov in temelji na sodobni tehnologiji. Obrat Modri baker poznam, ker sem tudi sam sodeloval pri postavitvi. Tudi tu je sodobna tehnologija podprta z vrhunsko opremo. Rastni substrati in Proizvodnja cinkovega sulfata, glede sodobnosti, nekoliko zaostajata, vendar so tudi tu proizvodne naprave dovolj kvalitetne.

V PE Kemija Celje je bilo v preteklosti opravljeno veliko delo, glavna zasluga za to gre nedvomno g. Kosiju, ki jo je v zadnjih desetletjih proizvodne programe očistil nepotrebnega balasta in perspektivne programe posodobil.

Začetek izgradnje obrata za filtracijo nevtralizata

Lokacija obrata za filtracijo nevtralizata na zahodnem robu odlagališča sadre Za travnikom je bila v zadnjem Cinkarnarju že opisana in pripravljena. Predhodna dela za projekt so se med tem že pričela.

Za projekt, ki ga na kratko imenujemo: Suho odlaganje, so bila leta 1994, v fazi lastninskega preoblikovanja Cinkarne v delniško družbo, izločena neolastninjena in dolgoročno rezervirana sredstva za ekološke sanacije v višini 13 milijonov DEM, v tolaški protivrednosti. V letih 2000-2001 pa je projekt prišel na vrsto za investicijo.

V marcu 2000 je pogodbo podpisal predsednik d.d. za dobavo filtrirnih naprav in pripadajoče pomožne opreme najboljšemu ponudniku Netzsch iz Selba v Nemčiji.

Glavnina uvožene opreme bo dobavljena marca 2001 in zanjo je bila porabljena že slaba polovica dolgoročno rezerviranih finančnih sredstev, čeprav je proizvajalec pri ceni moral še kar veliko popustiti.

Nabavljene bodo namreč štiri membranske stiskalnice, z membranskimi in komornimi ploščami v formatu 1,5 x 2 m, ki bodo zagotavljale zmogljivost 1.800 m³ pogače na dan, iz obrata za filtracijo.

Filtracija nevtralizata bo opravljena z mešanico svežega in črpanega starega nevtralizata. Tako bo sanacijo mokrega odlagališča mogoče, ob pričakovani dobri filtrabilnosti mešanice, končati že v 6-7 letih.

Črpanje sedimentiranega blata iz mokrega odlagališča bo opravljeno ob sproti pripravi črpabilne suspenzije, to

je pomešanja gostega, nižje ležečega sedimentata - blata s slojem bistre vodne raztopine, ki pokriva sedimentiran sloj. Črpabilno suspenzijo si bo potopna črpalka pripravljala sama z integriranim mešalom ter samoregulirano višino - globino sesalne odprtine ter avtomatskim pomikom nosilnega plovila.

Priprava mešanice sveže in črpane suspenzije za filtracijo bo opravljena v mešalnem rezervoarju (500 m³) in mešanica bo približno enake površine koncentracije kot sveži nevtralizat.

Ovisno od letnega časa in razmerja mešanja pa bo imela mešanica nižjo temperaturo, kar ji bo poslabšalo filtrabilnost.

Sarže pogače si bodo sledile v razmaku 30 minut in membranske filter stiskalnice bodo obratovala popolnoma avtomatsko. Pogača bo dosegala manj kot 30 odstotkov preostale vlažnosti in bo popolnoma primerna za suho odlaganje.

Dvonivojski objekt obrata za filtracijo nevtralizata bo postavljen na robu useka v hribino in bo stal na stebrih višine okrog 12 m, ki tvorijo skladišče pogače. Pogača bo po vsakokratni filtraciji dosipavana v nasipne stožce, od koder bo nalagana na vozila. Skladišče na spodnji etaži dvonivojskega objekta bo zadoščalo za nekajdnevno skladiščenje, če bodo neprimerni vremenski pogoji za suho odlaganje.

Pogača bo nato transportirana na mesto

vgrajevanja z gradbeno mehanizacijo, kjer bo dokončno odložena. Na mestu vgrajevanja bo najpej enakomerno porazdeljena na 40 cm debele sloje in nato dobro povajana - komprimirana tudi z ustrezno gradbeno mehanizacijo. S takšno rešitvijo predvidoma ne bo potrebno imeti nobenih transportnih trakov.

Prostora za začetno suho odlaganje pogače bo kmalu premalo, saj mokro odlagališče zaseda že okrog 3 milijone m³ blata in vode. Za ta primer Vodnogospodarski inštitut iz Ljubljane, ki je projektiral odlagališče, že išče rešitve. Z napredovanjem sanacije bo mogoče gladino mokrega odlagališča zniževati in dobiti dodatne površine za suho odlaganje.

Če ne bo možno opravljati vsakodnevnega suhega odlaganja zaradi neprimernih vremenskih pogojev ali zaradi drugih preprek, se bo sveži nevtralizat spuščalo v mokro odlagališče, kot do sedaj. Po končani sanaciji mokrega odlagališča pa takšna rešitev nevtralizata „na zalogo“ ne bo več mogoča. Zato je predvidena izgradnja lovilnega zbiralnika za začasno in interventno skladiščenje sveže suspenzije nevtralizata. Zbiralnik bo vkopan v suho, že odloženo pogačo in tesnen z varjeno folijo za gradnjo takšnih zemeljskih zbiralnikov. Prostornina zbiralnika naj bi omogočila sprejem enomesečnega dovoda suspenzije.

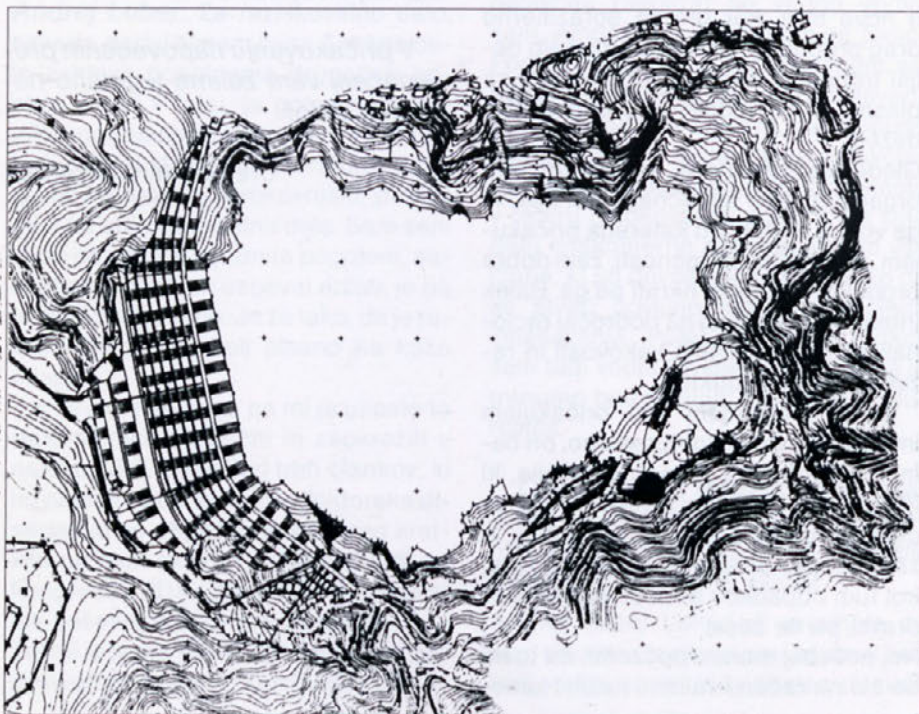
Filtrat bo prav tako sprva odtekal nazaj v mokro odlagališče in zbistren ter razredčen odtekal po prelivu iz odlagališča, kot do sedaj. Po končani sanaciji mokrega odlagališča pa takšna rešitev tudi ne bo več možna, zaradi prevelikih količin, previsoke temperature in brez razredčitve, ker bo filtriran samo svež nevtralizat. Zato je predviden povratni cevovod za vračanje filtrata v obrat nevtralizacije.

Investicija in izgradnja bosta zahtevni, ker na bodoči lokaciji razen dovodnega cevovoda za sveži nevtralizat, ni še nobene druge infrastrukture. Potrebna bo delno nova dovodna cesta, novi dovodi elektrike, vodovodne vode, telefona itd.

Za tehnološko vodo za pranje filtrirnih naprav bo zgrajeno zajetje izvirnih vod v bližini obrata za filtracijo in voda bo zbirana ter prečrpavana v betonski rezervoar, od koder bo napeljana do porabnikov. Izvirne vode je predvidoma zadosti za potrebe pranja filtrirnih naprav (135 m³/dan) in izvir je poznano stabilen tudi v sušnem obdobju. S tem bo zmanjšan sicer velik strošek za vodovodno vodo, hkrati bo privarčevana neporabljena vodovodna voda in prav tako bodo koristno porabljena sredstva, ki bi sicer bila potrebna za kontroliran zajem in odvod izvirnih vod. V nasprotnem primeru bi izvirna voda zamakala suho, že odloženo pogačo nevtralizata.

Izgradnja obrata za nevtralizacijo bo predvidoma v enem letu zaključena in bo finančno zelo zahtevna. Z investicijo se zagotavlja, da mokrega odlagališča ne bo več, da bo povečana prostornina za odlaganje, saj je volumen pogače dvakrat manjši od sedimentata. Bo pa to nov prispevek k izboljšanju varstva okolja.

Dani PODPEČAN

Topografski načrt odlagališča Za travnikom s predvideno lokacijo obrata za filtracijo nevtralizata.

Obisk srednjeevropskih inšpektorjev v Cinkarni

Od 6. do 13. maja je Slovenija gostila skupino okoljskih inšpektorjev iz držav, ki so v procesu pridruženja Evropski uniji in ki se zato pospešeno ukvarjajo s harmonizacijo njihovih zakonodaj z evropsko. Sodelovali so tudi njihovi kolegi iz nekaterih držav - članic EU. Njihov seminar je potekal na Bledu, namenjen pa je bil izmenjavi izkušenj in spoznavanju Slovenije.

Ministrstvo za okolje in prostor je udeležencem seminarja želelo predstaviti napredek Slovenije pri poznavanju in izvrševanju evropske zakonodaje s področja ekologije in je zato iskalo primerne industrijske, kmetijske in komunalne pokazne objekte. Ker MOP pozna Cinkarno kot urejeno firmo, se je obrnilo med drugim tudi na nas in hkrati na celjski inšpektorat za okolje in prostor s prošnjo, da prispevamo svoj delež pri tej prezentaciji.

Cinkarna se je vabilu odzvala ter pripravila predstavitev proizvodnje titanovega dioksida in žveplove kisline. Pri prvi je bil poudarek na razvoju tehnike in njenih preformanc pri omejevanju škodljivih emisij (primer: zmogljivost mokrega

Evropski okoljski inšpektorji v Cinkarni

elektrofiltra pri odstranjevanju SO_3 iz dimnih plinov kalcinacije - 1968 je bila garantirana maksimalna koncentracija na izstopu 270 mg/Nm^3 , šest let kasneje pa le še 30 mg/Nm^3 !), pri drugi pa na načelu integracije okoljevarstvenih ukrepov neposredno v proizvodni proces (princip dviga učinkovitosti konverzije SO_2 v SO_3 in s tem izboljšanja izkoristka surovine z metodo dvojne absorpcije). Podatki so bili zbrani in obdelani v naši Službi za

varstvo okolja, ki je pripravila tudi vse grafične prikaze.

Predstavitve je potekala v dveh fazah: najprej kot predavanje v hotelu na Bledu, kjer so bili gostje nastanjeni, nato pa še živo z obhodom tovarne v Celju ter depojnice „Za travnikom“. Kot dopolnilo tega prikaza je g. A. Bukanovsky predstavil inšpekcijski postopek zunanjega nadzora teh dveh proizvodenj.

V. RAZNOŽNIK

Aktivnosti AGRO programa v prvem delu leta

Priprave na prodajno sezono se v agro programu začnejo že pozimi, ko imamo predavanja za kmetijske svetovalce, komercialiste, trgovce in končne kupce. Letošnja predavanja smo imeli v sodelovanju s seminarjskima hišama Agrossat in KWS Ljubljana ter našima partnerskima firmama BASF in Dow Agrosciences in so bila namenjena predvsem končnim uporabnikom. Organizirana so bila po vsej Sloveniji, na njih pa smo predstavili ponudbo sredstev za varstvo pomembnejših poljedelskih kultur. Hkrati pa so bili predstavljeni tudi ostali proizvodi agro programa. Udeležba na teh predstavah je bila dobra, postavljeno je bilo mnogo vprašanj in običajno se je razvila zanimiva razprava. V tem času smo imeli že tudi nekaj predavanj za vinogradnike in sadjarje.

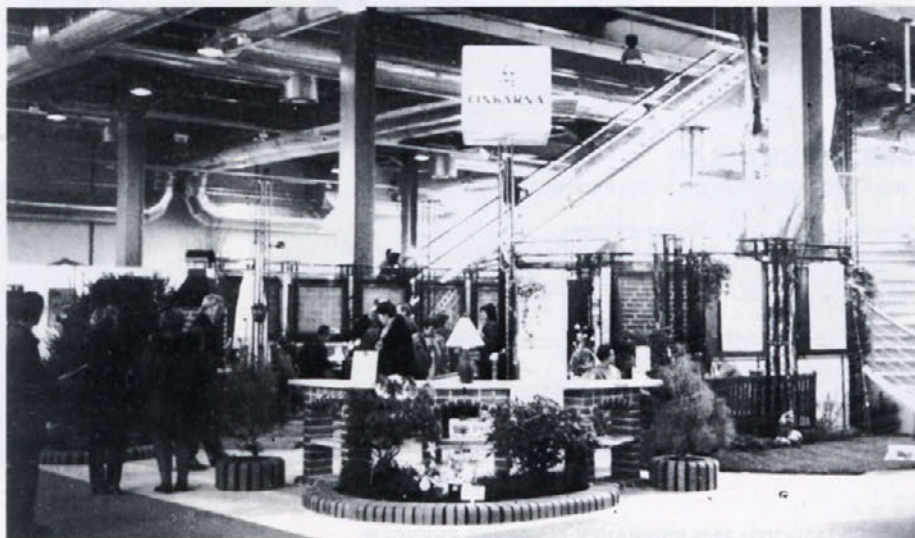
Posledica vseh teh strokovnih aktivnosti je večje povpraševanje po naših proizvodih, kar se odraža v boljši prodaji. Bistveno večja je prodaja herbicidov in fungicidov za žita ter herbicidov za koro-

zo. Večja pa je tudi prodaja rastnih substratov - Humovitov in Cuprablava. Od lastnih novih proizvodov se izjemno dobro uveljavlja specialna mešanica za golf igrišča, ki je bila med drugim vgrajena na novo golf igrišče v Olimju.

V drugem delu sezone pa smo že pričeli intenzivne aktivnosti na področju sadjarstva in vinogradništva, ter ostalih manjših kultur. V tem času si bomo ogle-

dali vse strokovno izvedene poskuse na Kmetijskih inštitutih, Kmetijskih zavodih, kmetijskih posestvih, poskuse Tovarne sladkorja Ormož in poskuse, ki jih izvaja mo v sodelovanju z BASF in Dow Agrosciences. Slednje bomo tudi promocijsko predstavili pridelovalcem, kmetijskim svetovalcem ter trgovcem na tistem območju.

Jure STRENČAN

Cinkarna je sodelovala na letošnjem 5. Mednarodnem specializiranem sejmu za vrtnarstvo, cvetličarstvo in krajinarstvo Flora v Celju.

Električno energijo bomo proizvajali tudi doma?

Odgovor je da. Kje? V kotlu z gorivni celicami, ki pri svojem delovanju istočasno proizvajajo tudi električno energijo. Takšen kotel je pravzaprav majhna samostojna kogeneracijska elektrarna. Kogeneracija je danes že dobro poznana tehnologija, ki je pokazala svojo zanesljivost in tehnično učinkovitost. Pri sedanjih razmerjih med cenami elektrike in cenami goriv, je kogeneracija eden od najučinkovitejših in najekonomičnejših načinov zmanjševanja energetskega stroška.

Klasični kotli, kot tudi tisti na osnovi najnovejših odkritij na področju tehnike ogrevanja (plinski kondenzacijski in kotli s katalitičnim izgorevanjem) so že na meji, preko katere ni možno več doseči bistveno višjih energetskih izkoristkov in zmanjšanja oddajanja škodljivih emisij v ozračje.

Nova tehnična rešitev je uporaba gorivnih celic. Princip delovanja gorivnih celic temelji na kemični reakciji med vodikom in kisikom, pri kateri nastaja toplota, električna energija in voda. V bistvu je ta proces nasproten

procesu elektrolize vode. Toplota, ki nastane ob reakciji vodika in kisika, je več kot primerna za ogrevanje vode grelnih sistemov ali pripravo sanitarne vode. Te celice imenujemo tudi nizkotemperaturne, ker se pri tem procesu pri njih razvije temperatura okoli 90°C.

Osnovni sestavni del gorivnih celic, ki se uporabljajo v novem kotlu je 0,1 mm debela membrana iz polimernega materiala, prevlečena s plastjo platine, ki omogoča prevajanje protonov - PEM (Proton Exchange Membrane). Celice se zaradi možnosti praktičnega izkoriščanja zložijo v sklope (stacks) od 1 do 10 kW, ki se vgradijo v kotel.

S tem bodo kotli na gorivne celice, poleg ogrevanja in priprave tople vode, pokrivali tudi del potreb po električni energiji. Prednost teh samostojnih kogeneracijskih elektrarn je tudi v zmanjšanju izgube transformacije in prenosu električne energije, ter zmanjšanju emisij CO₂ v ozračje (do 25%).

Po načrtih naj bi prvi kotel proizvajalca Vailant prišel na trg v letu 2001, kot KOTEL NOVEGA TISOČLETJA.

Branko STARIČ

Strokovni naslovi s področja kemije

Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo Univerze v Ljubljani je v letu 2000 dokončno oblikovala svoje programe na univerzitetnem dodiplomskem študiju in na študijih visokega strokovnega izobraževanja, v skladu z novimi zakonskimi predpisi. Sestavni del programov so tudi ustrezni strokovni naslovi, ki jih pridobijo diplomanti univerzitetnega in visokega strokovnega študija. Le-ti so bili objavljeni v Uradnih listih RS št. 33/99, 57/99, 58/99 in 10/2000 in so:

- na univerzitetnih programih (trajanje: 4 leta),
univerzitetni diplomirani kemik, profesor kemije
univerzitetni diplomirani biokemik, univerzitetni diplomirani inženir kemijskega inženirstva,
- na strokovnih študijih (trajanje: 3 leta),
diplomirani inženir kemijske tehnologije,
diplomirani varnostni inženir.

Zbornik kemijskih študijev

Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo je ob osemdesetletnici kemijskih študijev na Univerzi v Ljubljani izdala zbornik, v katerem so navedeni vsi diplomanti v letih 1923 do 1999, seveda tudi vsi naši sodelavci. V osemdesetih letih je bilo na univerzitetnih kemijskih dodiplomskih študijih podeljenih 3812 diplom, na višješolskih kemijskih študijih v letih 1962 do 1999 pa 901 diploma. V obdobju od 1964 do 1999 je bilo podeljenih 729 magistrskih diplom, na ljubljanski univerzi pa je bilo promoviranih 500 doktorjev znanosti s področja kemije, kemijske tehnologije in kemijskega inženirstva. Na višješolskih in visokošolskih študijih varstva pri delu in požarne varnosti pa je bilo v letih 1965 do 1999 podeljeno 1162 diplom.

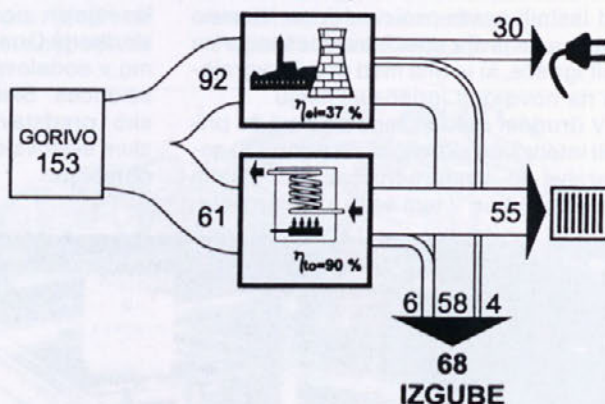
V zborniku sta objavljeni tudi zanimivi misli:

„Zakaj pogosteje ne priznamo svojega neznanja“, ki jo je izrekel S. Carnot in „Kemiki so čudna vrsta smrtnikov, ki jih skoraj vedno spodbuja nezdravo nagnjenje, da iščejo svoje veselje med dimom in parami, sajami in plameni, strupi in revščino, in vendar se zdi, da žive med vsemi temi zli tako sladko, da, pri moji veri, ne bi zamenjali s perzijskim šahom“, ki jo je zapisal J. J. Becher.

Zbornik je na ogled v strokovni knjižnici.
M. G.

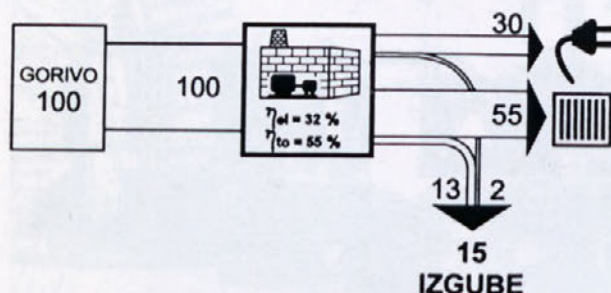
KONVENCIONALNI SISTEM

(ELEKTRIČNA ENERGIJA IZ TERMoeLEKTRARNE/
TOPLOTA IZ INDUSTRIJSKE KOTLOVNICE)

KOGENERACIJA

(ELEKTRIČNA ENERGIJA IN TOPLOTA PROIZVEDENI PRI PORABNIKU)

$$(1 - (100/153)) \times 100 = 35 \% \text{ PRIHRANEK PRIMARNE ENERGIJE}$$

Prihranki primarne energije s kogeneracijo

Naši funkcionarji izven Cinkarne

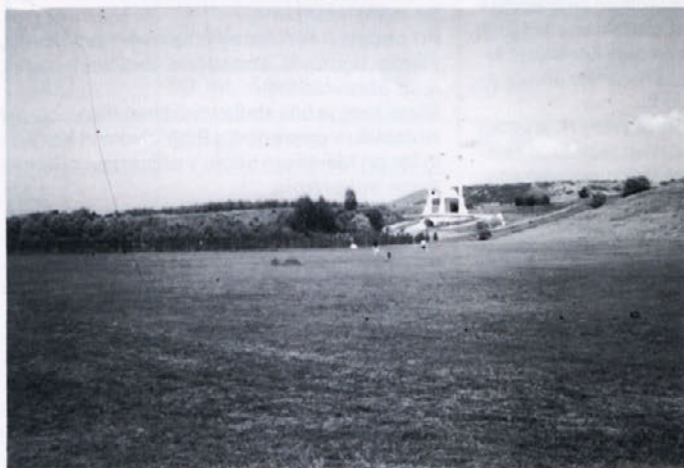
Svobodni sindikat Cinkarne pridno kadruje tudi izven cinkarniških meja. Svoje predstavnike imajo v območnih in republiških organih sindikata KNG. Tomo Zdovc in Marin Žagar sta člana območnega odbora območne organizacije Celje, oba sta člana republiškega odbora sindikata KNG, medtem ko je Tomo Zdovc pri tem odboru tudi predsednik odbora za mlade, ki, poudarimo, ima izdelan zelo dober program. Marin Žagar pa je član najvišjega telesa te sindikalne organizacije, to je član predsedstva sindikata KNG in kar je še bolj pomembno, je tudi član pogajalske skupine za panožno kolektivno pogodbo. Preko omenjenih funkcij lahko cinkarniški sindikat lažje vpliva na kreacijo vsebin kolektivne pogodbe in sindikalnih akcij in hitreje uveljavlja svoje interese. Slišati je, da znajo biti naši člani v organih zaradi kritičnih pobud včasih tudi neprijetni.

M. G.

Ozelenitev stare deponije

Ena od nalog Cinkarne pri skrbi okolja je tudi urejanje obeh odlagališč, v Bukovžlaku in Za travnikom, v parkovno površino. Ker pa je Cinkarna tudi proizvajalka rastnih substratov je vodstvo podprlo zamisel Golf kluba Cinkarne o ozelenitvi odlagališča v Bukovžlaku za namen igrišča za golf. Izgradnja zelene površine za igrišče je koristna tudi za raziskovanje in preizkušanje naših strokovnjakov na področju agro programa, da bodo lahko na podlagi domačih izkušenj lažje svetovali pri ponudbi naših izdelkov vedno širšemu krogu interesentov za podobna igrišča v Sloveniji.

Golf klub Cinkarne hiti s svojim razvojem. Del igrišča je že ozelenjen in na njem že vadijo novi člani kluba pod vodstvom priznanega trenerja Rafaela Jermana iz Bleda, ki ima že 40 let igralnih izkušenj. V juniju bodo s tečajem pričele še tri skupine. Uredili so že sprejemni prostor in priskrbeli opremo za normalni potek tečajev. V svoje vrste vabijo vse, ki si želijo preizkusiti v tem športu, svoja vrata pa imajo odprta tudi za obisk in ogled.

Pogled na del igrišča

Predanost naravi

Kadar se pogovarjamo o naravi in o gobah, takoj pomislimo na našega gobarja Amadea Dolenca. Nedavno je prevzel najvišjo funkcijo v državi na tem področju, izvoljen je bil za predsednika Zveze gobarskih društev Slovenije. Takšnih društev je v Sloveniji dvajset in so razen v Prekmurju, lepo porazdeljena po območjih. „Seveda je prevzem te funkcije malce časti, predvsem pa priznanje za dolgoletno delovanje na mikrološkem področju, a na koncu ostane zgolj le delo in delo“, je povedal Amadeo.

Če bodo gobe bolj rasle? „Mogoče, ne boste verjeli, kot posledica realizacije programskih smernic, se lahko zgodi, da prispevamo viden delež pri ohranjanju narave, zlasti gob. Če bomo dovolj osveščali prebivalstvo, učili po šolah in dovolj afirmirali naše delovanje, se bo to poznalo tudi v naravi. Pozornost bo potrebno usmeriti na spremembo zakona o „gobjih prepovedih“ in o rdečem seznamu (seznamu gob, ki jih ne smemo nabirati). Ta zakon je neumen, ker gobarji ne napravijo toliko škode, da bi bistveno vplivali na rast. Za manjšo pogostost rasti posameznih vrst je krivo predvsem onesnaženo okolje. Zato je cilj gobarske organizacije delovati med društvi povezovalno, tudi s pomočjo interneta“.

Povedal je še, da imajo največ težav s pomanjkanjem denarja. Zato upa, da bo še kaj razumevanja za pomoč pri delovnih organizacijah, zlasti tistih, ki jim je mar za naš življenjski prostor. Najbrž je odveč vprašati ali predsednik slovenskih gobarjev pozna vse gobe? Vprašajte Kučana, če pozna vse državljanke!

M. GORENŠEK

Cvetoča banana sredi...

Ne boste verjeli, da imamo v Cinkarni cvetočo banano, ki je že tudi pognala prave male bananice. Kje, boste vprašali? Raste kar sredi remontne delavnice na obeh in v veselje vsem tam zaposlenim. Vsako jutro jo znova pogledajo, kako daleč se je že razvil cvet in kako velik je plod. Nenavadno, tropski sadež sredi vijakov, žic in delovne opreme. Je že tako, da nam lahko delovni dan krajša tudi kakšna zanimiva rastlina. Cinkarniška banana se za svoje življenje gotovo lahko zahvali dobri oskrbi Ivana Armanda in drugih.

M. G.

Tropska rastlina sredi delavnice

DIPLOMSKA NALOGA

Ugotavljanje primernosti Humovita na rast cepljenk

Milena KRAJNC, študentka in zdaj že univ. dipl. inženirka kmetijstva je na Fakulteti izdelala zanimivo diplomsko nalogo z naslovom: *»Vpliv različnih organskih gnojil na rast in razvoj cepljenk prvo leto po sajenju trte Laški rizling«, v kateri dokazuje da ima Humovit, ki ga izdelujemo v Cinkarni, večji vpliv na rast, kot druga organska gnojila.*

Na našem tržišču se pojavlja vedno več različnih organskih gnojil, ki naj bi pokrivala potrebe po organski snovi v tleh. Vsak proizvajalec zagotavlja določene uspehe pri uporabi proizvoda. Za agrotehnične namene pa ne obstajajo primerjalni podatki o delovanju posameznih organskih gnojil.

Namen naloge je bil ugotoviti primernost dveh najbolj tržnih organskih gnojil (Humovit-proizvod Cinkarne Celje in Bioaktiv-a) in hlevskega gnoja za rast in razvoj cepljenk v prvem letu po sajenju, v primerjavi, brez dodatka organskih gnojil.

MATERIAL IN METODIKA DELA

Poskus uporabe organskih gnojil je bil postavljen v mladem vinogradu takoj ob sajenju vinske trte. Vpliv tega načina gnojenja, ob sajenju, smo ugotavljali pri evropski trti (*Vitis vinifera* L. ssp. *sativa* cv. Laški rizling) na podlagi *Vitis berlandieri* Planchon x *Vitis Riparia* Michaux Kober 5BB iz družinske trsnice Jarkovič. Za gnojenje ob sajenju smo v našem poskusu izbrali Humovit I, Bioaktiv II, hlevski gnoj III, in kontrola (K).

Kot že omenjeno, smo organska gnojila uporabili pri sajenju vinograda, in sicer 25. 4. 1998 s sadilnimi razdaljami 2,5 x 0,9 m. Sadili smo po ustaljenih pravilih. Korenine cepljenke smo zasuli z dvema litroma Humovita, pri Bioaktivu in hlevskem gnoju pa smo na korenine najprej dali zemljo, šele nato liter in pol Bioaktiva oz. hlevskega gnoja. Če nismo dodajali organskega gnojila smo korenine cepljenke zasuli s sončno zemljo, nato smo sadilno jamo zasuli z ostalo zemljo.

V rastni dobi smo spremljali dinamiko rasti mladik, 14-dnevnih presledkih (14/6, 12/7, 26/7, 9/8, 23/8 in 6/9/98).

Ko so mladike dosegle 15–20 cm dolžine, smo pustili eno najlepše razvito na vsaki trti, odstranili zalistnike in jih sproti privezovali k opori. Poleg tega smo ugotavljali težo dozorelega lesa (15. 3. 1998). Poskus je bil postavljen po metodi naključnih blokov 4x4. Obravnavanja so predstavljala zgoraj omenjena organska gnojila (I, II in III) in kontrola (K).

Proučevali smo dinamiko rasti mladik dvajsetih trsov v obravnavanju, torej skupaj 320 trsov. Rezultate smo statistično ovrednotili po metodi analize variance, razlike med aritmetičnimi sredinami pa testirali s Tukey-jevim testom pri stopnji tveganja $p=0,05$.

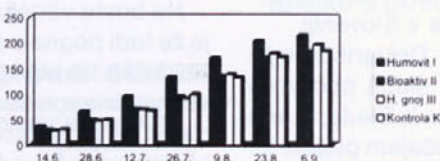
Zemljišče na parceli, na kateri smo zasnovali poskus, je bilo planirano in rigolano. Predhodno je bil na parceli vinograd, ki smo ga izkrčili. Analiza tal je pokazala srednje dobro preskrbljenost s kalijem in relativno dobro preskrbljenost z organsko snovjo. Tla so rahlo kisla reakcije, s fosforjem so bila srednje preskrbljena, z magnezijem pa dobro. Vremenske razmere v letu 1998 so povzročile bujno rast vinske trte, saj je bilo poleg toplega vremena tudi veliko padavin. Še posebej deževna meseca sta bila junij in september, pa tudi v ostalih mesecih padavin ni primanjkovalo. Krajše sušno obdobje

smo lahko zabeležili le v prvi in začetku druge dekade avgusta. Takšne razmere so tudi ugodne za razvoj bolezni vinske trte, kot sta peronospora (*Plasmophora viticola*) in oidij (*Uncinula necator*).

REZULTATI Z RAZPRAVO

Iz grafikona, ki prikazuje dinamiko rasti mladik v letu 1998, je razvidno, da so bile povprečne dolžine mladik v 14-dnevnih presledkih med obravnavanji (I, II in K) približno enake, pri obravnavanju I pa nekoliko večje.

DINAMIKA RASTI MLADIK

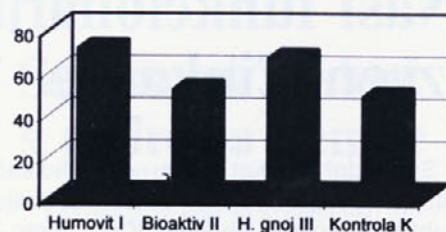
Razlike v dinamiki rasti mladik so se pojavile v drugi dekadi julija v korist obravnavanja I in II, prirast je bil skoraj 2,5 cm na dan. Zanimiv je tudi podatek, da so v tem času močnejše priraščale mladike v obravnavanju K.

Močnejša rast mladik v obravnavanju K je lahko posledica ugodnih vremenskih razmer in relativno dobre preskrbljenosti tal z organsko snovjo. V zadnji dekadi julija in prvi dekadi avgusta je bila prirast mladik v obravnavanju III 3,5 cm na dan, ta rast pa se je nadaljevala v prvo dekada septembra, pri obravnavanju I, II in K pa se je rast umirila kar je razvidno iz grafikona, ki prikazuje povprečni dnevni prirast mladik.

MASA ROZG

Iz grafikona, ki prikazuje maso rozg, je razvidno, da je bila pri obravnavanju I in III masa rozg večja kot pri obravnavanju II in K. Rezultati statistične obdelave mase rozg nam kažejo, da je bila v obravnavanju I in III masa rozg statistično značilno večja v primerjavi z obravnavanjem II in K.

POVPREČNA MASA ROZG (v g/trs)

Tudi prirast mladik (sicer statistično neznačilno) je bila večja pri obravnavanju I in III v primerjavi z obravnavanjem II in K. Na osnovi tega lahko sklepamo, da je večja masa rozg posledica večjega prirasta mladik.

Prej omenjeni rezultati nam potrjujejo, da vsebnost različnih komponent v vinogradniškem Humovitu omogoča hitro in dobro rast v drugi dekadi julija, to je v obdobju, v katerem lahko pričakujemo pomanjkanje vode v tleh. Hlevski gnoj v tem primeru omogoča malce slabšo začetno rast, vendar se je rast v tretji dekadi julija in prvi dekadi avgusta znatno izboljšala. To je lahko, posledica večje aktivnosti mikroorganizmov v hlevskem gnoju in tudi akumuliranja vode v organski masi hlevskega gnoja.

Pri Bioaktivu je bila slabša začetna rast in tudi v kasnejšem obdobju rastne dobe ni bila intenzivna. Zaradi posrednega vnosa Bioaktiva je prišlo do počasnejšega sproščanja hranil, kar ima za posledico slabšo rast.

Pri sajenju vinske trte brez dodajanja organskega gnojila na kontrolnih parcelah je bila rast najslabša.

Slaba založenost tal s hranili in počasno sproščanje teh ter slabše akumuliranje vode v tleh, zmanjšujejo intenzivnost rasti.

POVZETEK

Dinamika rasti mladik v celotni rastni dobi je bila večja pri Humovitu kot pri hlevskem gnoju, Bioaktivu in kontroli. Pri hlevskem gnoju se je v začetku avgusta pokazal relativno visok prirast mladik, ki se je proti koncu rastne dobe še povečal.

Pri povprečnem prirastu mladik med posameznimi obravnavanji smo ugotovili odstopanja pri Humovitu v celotni dobi rasti, pri hlevskem gnoju pa v začetku avgusta in vse do konca rastne dobe. Na kontrolnih parcelah je bila v povprečju najslabša rast mladik v času rasti. Pri Bioaktivu je bila slabša začetna rast, ki je bila tudi v kasnejšem obdobju rastne dobe manj intenzivna.

Pri obdelavi rezultatov dinamike rasti mladik nismo ugotovili statistično značilnih razlik med obravnavanji.

Masa rozg je bila statistično značilno večja pri Humovitu v primerjavi z Bioaktivom in kontrolo ter pri hlevskem gnoju v primerjavi z Bioaktivom in kontrolo.

Pri sajenju vinske trte je vsekakor zaželjena uporaba organskega gnojila. To omogoča hitro začetno rast, preprečuje pomanjkanje vode v tleh in v nekaterih so tudi hranila, ki se počasi sproščajo skozi celo rastno dobo.

Pri strojnem sajenju vinske trte je pomembno, da so vinogradniška tla že dobro oskrbljena z organsko snovjo, kar je pogoj za dobro rast in razvoj cepljenk.

Pri tem načinu sajenja organska gnojila vnašamo v tla že nekaj let pred sajenjem, lahko pa tudi po sajenju. Pri tem jih vdelamo v tla in s tem pospešujemo delovanje mikroorganizmov.

Milena KRAJNC, univ. dipl. inž. kmet.

Pokojninska reforma

O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU PO NOVEM

Državni zbor Republike Slovenije je sprejel zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki je začel veljati 1. januarja 2000. Poglejmo nekatere bistvene značilnosti nove ureditve.

1. POGOJI ZA UVELJAVITEV PRAVICE DO STAROSTNE POKOJNINE (minimalni pogoji za pridobitev pravice do starostne pokojnine)

- Zavarovanec, ki je dopolnil 40 let pokojninske dobe (moški) oziroma 38 let pokojninske dobe (ženska), pridobi pravico do starostne pokojnine, ko dopolni starost 58 let.
- Zavarovanec pridobi pravico do starostne pokojnine, ko dopolni 20 let pokojninske dobe in minimalno starost 63 let (moški) oziroma 61 let (ženska).
- Zavarovanec pridobi pravico do starostne pokojnine pri starosti 65 let (moški) oziroma 63 let (ženska), če je dopolnil najmanj 15 let zavarovalne dobe.

2. PREHODNO OBDOBJE

V prehodnem obdobju pa bodo minimalna upokojitvena starost ter polna pokojninska doba za ženske oziroma za moške znašale toliko, kot so za posamezna leta določena v naslednji preglednici:

PREHODNO DVIGANJE STAROSTI ZA ŽENSKE

MINIMALNA ŽENSKA STAROST 61 LET, 20 LET
POK. DOBE V PREHODNEM OBDOBJU

Leto	Starost	Pokojninska doba
2000	53 let, 4 mes.	35 let 0 mes.
2001	53 let, 8 mes.	35 let 0 mes.
2002	54 let, 0 mes.	35 let 3 mes.
itd.		
2013	57 let, 8 mes.	37 let 9 mes.

Leto	Starost
2000	58 let 4 mes.
2001	58 let 8 mes.
2002	59 let 0 mes.
2003	59 let 4 mes.
itd.	
2007	60 let 8 mes.
2008	61 let

PREHODNO DVIGANJE STAROSTI ZA MOŠKE

Leto	Starost	Pokojninska doba
2000	58 let, 6 mes.	40 let
2001	59 let, 0 mes.	40 let
2002	59 let, 6 mes.	40 let
2003	60 let, 0 mes.	40 let
itd.		
2008	62 let, 8 mes.	40 let

KDAJ PA SE BOSTE LAHKO UPOKOJILI VI?

Zaposlene obveščamo, da smo v kadrovsko-spolni službi dobili računalniški program za predhodni informativni izračun pokojnine.

Če vas zanima prvi možni datum upokojitve, pokličite ga. Anico Sitar int. 3106, da se predhodno najavite!

Anica SITAR

Premajhna pazljivost še vedno najpogostejša

V letu 1999 se je v podjetju pripetilo 81 poškodb pri delu (6,1 poškodba na 100 zaposlenih) in 14 poškodb na poti na, oziroma z dela, zaradi česar je bilo izgubljeno 2722 delovnih dni ali 2,1 dan na enega zaposlenega Cinkarnarja. Težjih poškodb ne beležimo. Pri poškodbah pri delu na 100 zaposlenih močno prednjači PE Metalurgija (15,7 poškodb pri delu na 100 zaposlenih), kateremu sledita PE Vzdrževanje in energetika in PE Titanov dioksid (8,4 poškodb pri delu na 100 zaposlenih). V PE Veflon poškodb pri delu ne zaznavamo.

Najpogostejše je prišlo do poškodb pri delu v samem proizvodnem procesu in to pri dobri polovici poškodovanih, zaradi premajhne pazljivosti pri delu. Najpogostejše zaznavamo poškodbe na zgornji ekstremiteti.

Oti SLAPNIK

Vzdrževanje ročnih gasilnikov na cisternah

Huda delovna nezgoda

Gotovo ste slišali za težko delovno nezgodo, ki se je zgodila v obratu Titanovega dioksida 1. februarja letos. Težko se je ponesrečil zunanji sodelavec Jasmin Gračič iz podjetja Mio metal. Delovna nezgoda se na srečo ni končala z najhujšimi posledicami, za kar se imamo zahvaliti našemu sodelavcu Antonu Kajbi in njegovi prisebnosti v najhujšem trenutku.

Anton Kajba je pri nas zaposlen že od leta 1975, prej pa je delal nekaj časa na Železnici in v Libeli. Najprej je bil zaposlen v obratu organskih barvil, od leta 1994 pa dela v obratu priprava surovin TiO_2 . Njegovo delo je praznjenje vagonov in avtociistern, kjer je nevarnost razlitja kislin ali lugov, zato mora biti zelo natančen in pazljiv pri delu. Do danes še ni imel nobenega razlitja, kar pomeni, da je Anton zelo dober delavec. Zadovoljen je, da je obrat titanovega dioksida posodobljen in so delo in delovni pogoji v njem veliko boljši.

Kako je Anton videl to nesrečo? Bilo je med 12. in 13. uro ko je prečrpaval raztopino titanovega (III) sulfata iz ene posode v drugo. Naenkrat je zaslišal kričanje in začel je gledati okrog, kdo kriči. Sprva je mislil, da kdo koga kliče, saj je v tistem delu obrata precej hrupno, potem pa je zagledal nekoga, ki se je oprijemal roba kadi nedaleč stran in klical na pomoč. Takoj je stekel k njemu in mu pomagal iz posode. Tedaj je priteklo še nekaj sodelavcev in skupaj so ga odnesli pod tuš, ki je na srečo v neposredni bližini. Zelo kmalu so prišli tudi naši dežurni gasilci, ki so usposobljeni za najnujnejšo medicinsko pomoč. Zatem so ga prevzeli medicinski delavci iz dežurne medicinske pomoči v Celju.

Kasneje, po nesreči, je Anton razmišljal kako je Jasmin padel v tisto posodo, saj so nad posodo urejeni prehodi

z varovalnimi ograjami, posoda pa je zaščitena s pokrovom. Ta odgovor ve le ponesrečenec.

Anton Kajba

Poleg Antonove prisebnosti je imel Jasmin tudi srečo, da je padel v posodo, kjer ni bila močno koncentrirana kislina, toda tekočina je imela visoko temperaturo (68°C). Tako se je močno opeknel do sredine trebuha. Dobro je bilo tudi to, da je bilo mešalo, ki meša to tekočino, ravno tedaj v okvari.

Po končanem pogovoru me je Anton povabil na ogled mesta delovne nezgode in videl sem kadi, ki merijo več deset kubičnih metrov in v katerih so razne kisline in lug. Anton mi je pokazal prav tisto nesrečno kado, ki meri 22 kubičnih metrov. V hipu sem razumel, da je imel Jasmin v tej nesreči pravzaprav tudi veliko sreče, še zlasti pa po zaslugi nesebične pomoči našega sodelavca Antona Kajbe.

Zoran SLATINEK

Z občutkom za lepo

Nekaj ljudi ima v sebi močnejši občutek za čisto in lepo urejeno okolico, kot ostali. Zato so vredni, da jih občudujemo in cenimo. Obkrožen z lepimi stvarmi in zlasti cvetjem je posebno rad Drago Kuvčič, ki je sebi, svojim sodelavcem in mimoidočim napravil še posebno veselje. Zelenico pred vhodom v večnamenski objekt, kjer se odvijajo različni sestanki, seminarji in tečaji, je uredil v cvetlični vrt. Nekje je izbrskal tudi staro samokolnico, ki je bila že odvržena in jo preuredil v cvetlično korito. Posadil je mnogo cvetja, ki cveti skoraj vse leto, redno ga zaliva in kosi trato. Ob pogledu na ta vrtiček se zradostimo in lahko smo ponosni na skrbnega sodelavca, da nam je tako lepo uredil del našega drugega doma.

KLEPET OB KAVI

Amina - likovna umetnica

Z Amino Kolarič sva se srečala v prijetni kavarni po končanem delu. Po zaključeni srednji ekonomski šoli se je leta 1986 zaposlila v Cinkarni, kjer je opravila pripravništvo, zdaj pa je zaposlena v glavni blagajni kot referentka.

Našo sodelavko Amino predstavljam kot slikarko - realistko. Seveda je že v osnovni šoli zelo dobro risala in marsikatera njena risba ali slika je prišla na kakšno šolsko razstavo. V želji, da bi spoznala pravo globino slikarstva se je leta 1986 vključila v Celjsko likovno društvo, kjer so kmalu odkrili njen talent in jo poslali v likovno delavnico v Novo mesto. Tam se je srečala tudi s kiparjenjem in modeliranjem z glino. Obiskovala je še nekaj slikarskih tečajev in delavnic ter končala slikarsko šolo v organizaciji Društva celjskih likovnikov.

Amina najraje slika z oljnimi barvami na platno. Njeni priljubljeni motivi so jadrnice, živali, gradovi, cvetlice, akti in tihožitja. Slika tudi na keramične krožnike, kjer je po njenih besedah glavna težava v sušenju barve, zdaj se pa preizkuša tudi v krajinarstvu.

Z razstavami svojih slik je Amina kmalu začela. Najprej se je udeležila skupinske razstave Društva celjskih likovnikov, razstavljala pa je tudi samostojno. Za sabo ima že deset samostojnih razstav v različnih krajih po Sloveniji, večinoma v zdraviliščih in kulturnih ustanovah.

Zanimal me je način njenega slikanja, kako slika sploh nastane. Začne se s pripravo platna in barv. Nič posebnega, boste rekli. Toda po njenih besedah je priprava platna zelo zahtevna in pomembna. Nadaljuje z izbiro motiva. Njen najljubši motiv so jadrnice. Motiv najprej študira na papirju s svinčnikom po izbrani predlogi in nadaljuje z barvami na platnu. Podobno slika tudi srednjeveške gradove in živali, cvetlice in tihožitja pa slika direktno na platno.

Opazil sem album s slikami in Amina mi ga je z veseljem pokazala. Takoj sem opazil, da so jadrnice res njen najljubši motiv.

Naslikane so s takšno natančnostjo, da sem ostal brez besed. Pregledal sem vse jadrnice in nisem se mogel

Za te motive porabi povprečno en do dva tedna slikanja.

Kot sem omenil se preizkuša tudi v krajinarstvu. S prijatelji iz društva se dogovorijo za lokacijo slikanja. Po prihodu postavijo platna in začnejo slikati. Zelo enostavno se sliči. V resnici ni tako. Najprej si mora vsak slikar izbrati motiv iz okolice, se vživeti vanj in dokaj hitro slikati, kajti dnevna svetloba se iz ure v uro spreminja, kar je najtežja okoliščina pri slikanju krajinarstva.

Amina ima svoje slikanje za „hobi“ in predvsem za odlično sprostitev. Najraje slika ob koncu tedna, za kar je potrebno nekaj uskladike v družini.

Mož in šestletni sin Rok njeno slika-

odločiti katera je lepša. Tudi valovi in slabi vremenski pogoji, veter in nevihtni oblaki so naslikani tako realistično, da mi je kar dihal jemalo. Koliko časa porabi za takšno jadrnico me je zanimalo, ko sem prišel do besede. Z nasmehom je povedala, da, s sušenjem barve skupaj, izdelava traja en mesec.

Pri nadaljnjem pregledovanju albuma sem občudoval slike živali, zlasti mačk, gradov, cvetlic, nekaj aktov, tihožitij, nabožnih motivov in portretov.

nje sprejemata z razumevanjem in ji stojita ob strani.

Ob koncu najinega pogovora sem razmišljal, da bi tudi najini sodelavci morali videti njene odlične slike in upam, da bo do njene samostojne razstave v Cinkarni kmalu prišlo.

Za vas je klepetal
Zoran SLATINEK

Pogovori ob slovesu

Konec lanskega leta in letos, v začetku leta, je svoja delovna mesta, zaradi upokojitve, zapustilo trinajst delavcev. Z večino smo se ob slovesu pogovarjali o življenju v tovarni in o tem kako bodo preživljali čas v upokoju. Njihovo pripovedovanje se vedno konča z željo, da objavimo zahvalo za darila in pozornost, ki so jo bili deležni ob odhodu. Tudi mi se jim zahvaljujemo za trud, ki so ga dali pri delu in jim želimo, da bi še dolgo uživali v življenju.

Upokojili so se: Milena STANČEVIČ, Franc LESJAK, Goran ŽELJEŽIČ, Franjo TIRINGER, Jože KOROŠEC, Milan MARKOVIČ, Mirko VRAČKO, Stojan ČALASAN, Radomir JOVANOVIČ in Stane JAKŠE, Danica GLAVIČ, Ivica ŽERJAV in Pavel PETEK.

Franc LESJAK, rojen leta 1945 se je v Cinkarni zaposlil leta 1965. Prvi dve leti je delal v pražarni, po zaprtju tega obrata pa je bil premeščen v Transport. Tam je sprva delal kot razkladalac nato pa eno desetletje kot viličarist. Pravi, da ima nekaj talenta za spretnosti ravnanja z viličarji. Za svoj delovni viličar je lepo skrbel, znal je tudi na njem kaj popraviti. Bil pa je jezen, če ga je vozil kdo drug, ker je bilo potem gotovo kaj narobe. Ob delu je opravil poklicno šolo za voznika tovornih vozil kategorije C in E in vozil cinkarniška transportna vozila. Po 35 letih delovne dobe je zaradi hude nesreče pri delu postal invalid in se invalidsko upokojil v novembru 1999. V Gorici pri Slivnici ima nekaj zemlje in hišo, žena pa ima gostilno, tako, da bo vedno veliko v družbi.

Milena STANČEVIČ je rojena leta 1952 v Prnjavi v BiH. V rojstnem kraju tedaj ni bilo možnosti za zaposlitev in že njen oče si je poiskal delo v Celju. Leta 1973 je prišla za njim in se zaposlila v cinkarniških tiskarskih ploščah. Leta 1980 se je prestavila v obrat preparati, leta 1990 pa v kuhinjo. Vzrok prestavitvam je bila bolezen. Težave z njenim zdravjem so se nenehno poslabševale, dodatno pa se je še poškodovala. Zato si najbolj želi, da bi bila še toliko pri močeh, da bi lahko doma kaj postorila pri hiši, v gospodinjstvu in ročnih delih, katera so ji v največje veselje.

Jože KOROŠEC je po poklicu trgovski pomočnik železninarske stroke. Ta poklic mu je prišel zelo prav pri delu v cinkarniški tehnični nabavi, kjer je de-

lal 35 let. Spominja se veliko dobrega in slabega, saj je preživel veliko različnih obdobij in sprememb, na primer tisto obdobje, ko je bila Cinkarna finančno slabša je bilo težje nabavljati kot pa zdaj, ko smo kot kupci zaradi dobre plačilne sposobnosti povsod dobrodošli. Spominja se tudi mnogih potovanj in prevoženih kilometrov po vsej Jugoslaviji od Doboja do Sevojna, ker takrat ponudba ni bila tako pestra in blizu kot zdaj. Njegovo delo je bilo pretežno terensko, doma pa je za sprostitev kmetoval. Zdaj je seveda ostalo le še kmetovanje, ne bo pa se odpovedal užitkom v grobarjenju in hoji po gozdu.

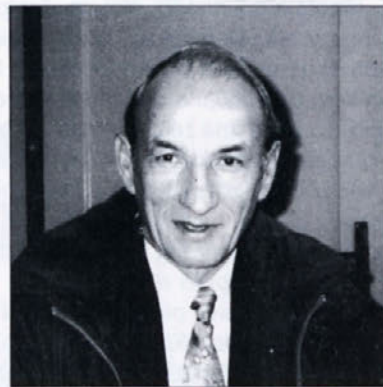
Milan MARKOVIČ se je zaposlil v Cinkarni leta 1967, pred tem pa je bil inštruktor pri Šlandru. Sprva je eno le-

Franc LESJAK

Milena STANČEVIČ

Jože KOROŠEC

Milan MARKOVIČ

Franc TILINGER

Marko VRAČKO

to delal v topilnici, nato pa je vozil cisterno, od leta 1974 pa je bil delovodja v Transportu. V 25 letih je bilo veliko dela pri podiranju starih obratov, gradnji novih, pri razvažanju piritnih ogorkov, izboljševanju okolja, je našteval Milan in poudaril, da je imel cinkarniški Transport veliko zaslug za cinkarniški vrt.

Sicer pa Milana ni treba posebej predstavljati, bil je toliko viden in glasen, da smo ga vsi zaposleni dobro poznali. Ni imel dlake na jeziku, še več, rad je zbadal in zabaval. Bil pa je tudi izredno lojalen do Cinkarne. Vedno je rekel: „Jaz delam v Cinkarni, ne v Transportu“. Ni mu bilo težko vstati ponoči iz postelje, če je bila kakšna havarija ali neurje. Posebno, kadar je zapadel sneg, smo bili veseli spluženih cest in parkirišč, ko smo zjutraj prišli v službo. Cinkarniško življenje je pestro življenje, zanj, ki si to še dodatno naredi, pa še posebej. Na redno upokožitev se je dobro pripravil, kajti brez aktivnosti pač ne more biti. Poleg tega, da ima dosti dela doma, pomaga sinu v vinogradu, preko vikenda pa gre rad na otok Pag, kjer mora skrbeti kar za dve hiši.

Franc TIRINGER je doma ob Zbiljskem jezeru. V Cinkarno je prišel prav na dan, ko se mu je rodil prvi sin. To je bilo leta 1970. Pred tem je delal v Liv Postojna in na postojnski železnici. Sorodniki so ga spravili v cinkarniško valjarno, kjer je vlival bloke, obrezoval pločevino na škarjah, dokler mu ni delovna nezgoda vzela nekaj prstov na roki. Prestavili so ga v žlebarno, zadnjih osem let pa je delal v žici. V decembru 1999 je spraval skupaj 38 let delovne dobe, kupil si je tudi vojaška leta. Zdaj bo užival na svojem vikendu v Laškem, kjer ima sadovnjak in vrt, malo pa bo tudi hodil na izlete.

Mirko VRAČKO, rojen leta 1940 je star Cinkarnar - 36 let. Pravi, da ni na-

pravil niti enega plavega, pa tudi v bolniško ni hotel. Še zadnji, poslovni dan ni hotel zamuditi, čeprav je bil prehlajen. V Cinkarno je prišel leta 1963 najprej v OŽB, ker je bil mlad in močan, je po dveh letih šel delati v valjarno. Lahko se pohvali, da je bil zadnji delavec, ki je delal v stari valjarni, potem je seveda moral v novo, kjer je delal na šmitz in blok progi, potem pa še na škarjah. Delal je na izmene, vozil pa se je vsak dan iz Zibike z različnimi prevoznimi sredstvi, le z avtomobilom ne, ker nima voznškega izpita, pa tudi avtomobila ne. V Zibiki ima kmetijo, vinograd je opustil, zemljo je dal v najem. „Dovolj sem se nadelal“, pravi, zdaj bo le še užival v družbi s prijatelji.

Stojan ČALASAN, je bil rojen v Črni gori, v številni družini, od koder so morali po svetu za kruhom. Večina, pet bratov, se je naselila v Celju. Stojan je najprej delal v Avstriji, nato pa mu je prijatelj priporočil Cinkarno. Delal je v topilnici vse do ustavitve te proizvodnje, nato nekaj dni v valjarni, potem pa v pražarni. Zadnja leta je delal v novi valjarni, kjer se je tudi dobro počutil. Imel je še nekaj bonifikacije in napolnil je 40 let delovne dobe pri komaj 56 letih starosti. Zato, še zlasti pa zaradi tega, ker se počuti zdravega, je zelo zadovoljen, saj najbolj ceni zdravje in srečo pri delu. Živi v Celju, kjer si je ustvaril družino, hodil bo malo naokrog, za mesec ali dva na leto pa bo odšel obiskat sorodnike v Črno goro, kjer upa, da bo priložnost tudi za njegov ribiški konjiček.

Radomir JOVANOVIČ leta 1962 še ni imel 18 let, ko ga je prijatelj zvabil na delo v cinkarniško topilnico. Potem je šel k vojakom in seveda nazaj v topilnico. Po petih, šestih letih se je prestavil v valjarno. Od leta 1973 dalje pa je delal v skladišču, kjer je bil najprej pomočnik, nato skladiščnik. Cinkarno je imel

rad, bila je zanj druga ljubezen. Pove, tako kot misli, zbrano in direktno. To seveda vsem ni bilo pri srcu, večini pa kar. Rad je hodil v službo in ni bilo pomembno koliko časa je bilo treba delati. Cenil je življenje in ljudi, saj je že zelo mlad ostal brez staršev. Rojen je na Zlatiboru, kamor bo še rad šel k sorodnikom, na obisk. Blizu Prebolda ima vikend in ribnik, kjer goji postrvi, rad pa gre tudi na tekme, v katerih starejši sin igra nogomet.

Stane JAKŠE, rojen leta 1939 se je zaposlil v Cinkarni leta 1964. Najprej je šest let risal na konstrukcijski deski in to zelo intenzivno, saj so tekale priprave na postavitve proizvodnje titanovega dioksida. Znal je srbohrvaško in nemško, imel je avto, spoštoval je poštenje, rad je potoval, zaradi tega je dobil službo serviserja za antikorozijske premaze v Mozirju. Štirinajst let je bil veliko zdoma na terenu po domala vsej Jugoslaviji. Leta 1984 se je začela postavljati proizvodnja gradbenega programa, program se je nato še razširil na proizvodnjo gradbenih mas. Za Stane-ta je bil to nov izziv, osvajanje trga za naše nove proizvode. „Vesel sem, da karkoli sem kdaj potreboval za naš posel, so mi vsi skočili na pomoč, tudi brez delovnega naloga“, pripoveduje in pove, da je v primerjavi z enakovrednimi nemškimi podjetji Cinkarna res sodobna, lepa tovarna in zelo ponosen je bil, ko se je v Nemčiji o tem prepričal na lastne oči. Še zlasti pa je ponosen na PE Kemija Celje, ki je prej na zadnjem mestu v tehnologiji, v zadnjih letih postala prava nova tovarna. A takšna je postala tudi s pomočjo takšnih strokovnjakov, kot je Stane, ki dobro pozna, kaj kupci želijo in jih postreže z veliko pravimi nasveti za njeno lažje delo in reševanje težav pri gradnji. Zato ga bomo v Cinkarni še potrebovali in srečevali.

Stojan ČALASAN

Radomir JOVANOVIČ

Stane JAKŠE

Danica GLAVIČ, rojena leta 1953 se je invalidsko upokojila. V Cinkarni se je zaposlila leta 1972 kot kemijski tehnik sprva v tiskarni, nato pa v grafičnem laboratoriju Službe kakovosti. Vmes je eno leto in pol službovala v lju-bljanski Iskri, leta 1979 pa se je vrnila v Celje, vnovič v grafični laboratorij. Laboratorijsko delo ji je bilo všeč in pravi, da je zelo rada delala. Doma je iz Celja, kjer ima veliko prijateljev, s katerimi bo zdaj čimveč klepetala, sicer pa tudi rada bere. Pozimi se bo skušala na tečaju angleščine, ali pa bo našla kakšno drugo aktivnost.

Danica GLAVIČ

Ivica ŽERJAV

Ivica ŽERJAV je prišla v Cinkarno leta 1964 kot diplomirana inženirka kemije. Zaposlena je bila najprej v glavnem laboratoriju, kjer se je ukvarjala z analizami, šest let kasneje pa je začela rizikovati področje galvanizacije v sklopu razvojne službe. Kasneje jo je njen življenjski sopotnik Anton, ki je snoval novo proizvodnjo, navdušil za antikorozijsko in repcoat. Tako je bilo nekako razumljivo, da je pristala v novi poslovni enoti Veflon za raziskovalne in razvojne naloge. Skupno delo z možem se je združevalo in seštevalo v eno znanje. Vsak morda misli, da je v tem položaju imela več privilegij, vendar pravi: „Nisem želela delati tistega, kar on ni dovolil drugim“. Pohvalila je svoje sodelavce, saj pravi, da so zelo dober in homogen kolektiv. „Za Veflon meni, da je inovativno podjetje, ki ima proizvodnjo, ki dopušča uresničevanje novih zamisli in morda ima prav zato še veliko prihodnost. „Še večja odprtost nekdanjega Jugoslovanskega trga pa jim bo zagotovo širše odprla vrata“. Zdaj si je rekla: „Bolje, da grem zdaj, ko sem še zdrava“. Posvetila se bo svojim konjičkom, vrtnarjenju, zeliščem, branju in njeni dolgo skriti želji – slikanju.

Mira GORENŠEK

V SLOVO ANTONU BENČINI 1928 – 2000

V aprilu 2000 se je v krogu svojih najbližnjih tiho poslovil, od zemeljskega življenja, naš upokojeni sodelavec Tone Benčina, univ. dipl. inž. metalurgije.

Že v mladosti mu je marsikatera krivica izostrila čut za resnico in pravičnost. Bolela ga je delitev tako majhnega in siromašnega naroda na ta prave in sumljive, na lojalne in nevarne na tako ali drugače obarvane. Morda je prav zaradi takih spoznanj našel v študiju metalurgije še nekaj pristnega tovarštva in ustvarjalne svobode.

Po uspešnem študiju je kmalu prišel prvi strokovni izziv. Sprejel je povabilo za vodstveno funkcijo v takratnem času pomembnem metalurškem kombinatu Trepča. Kmalu je postal zelo spoštovan strokovnjak in si je pridobil veliko prijateljev. V svojem pripovedovanju se je rad vračal v tiste čase in ob svečanih priložnostih spomine obudil z izredno čustveno zapeto „starogradske – Crvene ruže“.

Kljub ugodnemu počutju v južnih krajih, so ga domovinska čustva vlekla nazaj domov. Svoj življenjski prostor, delo in družinsko idilo je našel v Celju. Cinkarna je v tistih časih nujno potrebovala metalurški strokovni kader. Tako se je leta 1963 zaposlil v Cinkarni in ji ostal celih 30 let, do upokojitve. Opravljal je vrsto najodgovornejših funkcij: obratovodja in glavni inženir metalurških obratov, komercialni direktor, direktor Metalurgije, član poslovnega kolegija, pomočnik generalnega direktorja. Z njegovim imenom in funkcijo je povezana marsikatera odločilna poteza na poti v sodobno, današnjo Cinkarno. S svojim tehničnim znanjem in komercialno spretnostjo je znal Cinkarno rešiti težkih trenutkov. Odločno je podprl in zagovarjal razvojni koncept v smeri proizvodnje TiO_2 in ekološke sanacije. Brez pomislov je branil te usmeritve, pred takrat zelo nenaklonjenimi meščani Celja, ker je verjel v Cinkarno.

Tone je bil, ob njemu lastni umirjenosti in profesionalnosti, izjemen človek. Velikokrat je pozabil nase, da bi bilo drugim lepo. Pogovori in debate v njegovi družbi – če si jim dobro prisluhnili, so vedno pustile v možganih obilico prostora za drugačno razmišljanje in življenjske resnice. Znal se je veseliti v družbi, kjer je prevladovala iskrenost in znanje ter se umakniti pred lažjo in improvizacijo.

Po upokojitvi smo se redko srečevali, čeprav so bila domača vrata vsakomur na široko odprta. O svoji bolezni ni rad govoril. Upali smo, da bo s svojo upornostjo in optimizmom uspel usmeriti svoje stanje v za človeka znosen preostanek življenja.

Toneta ni več. Za njim ostaja neizbrisnih trideset let dela v Cinkarni. Mnogo nas je, ki verjamemo, da je bilo veliko tega dela namenjeno prihodnosti Cinkarne in nam. Naj bo to spoznanje zahvala.

Metalurgi Cinkarne

ZLATKU ŠENTJURCU 1935 – 2000

Bil si naš dolgoletni sodelavec, prijatelj in urednik Cinkarnarja. Ni dolgo tega, ko si nazdravil s sodelavci in prijatelji v Cinkarni ob otvoritvi fotografske razstave ob slovenskem kulturnem prazniku. Kot vedno si bil tudi ob tej priliki razpoložen, veder, hudo mušen in prikrival hudo bolezen.

Smrt je dokončno prekinila tvojo pestro in bogato življenje, mnogo prezgodaj – zasluženega pokoja nisi užival več kot le dve leti. Vse svoje delo si namenil delu na izobraževalnem področju tako mladih kot tudi starejših, znanja potrebnih ljudi. Veliko sodelavcev je šlo tako rekoč skozi tvoje roke. Aktivnost na področju izobraževanja pa je celo presegala tovarniško ograjo, saj si bil vključen v različne izobraževalne institucije v Sloveniji. Za tvoje delo je značilna tudi velika sposobnost prilagajanja k nenehnim reformam na področju izobraževanja in v tvojem obdobju so bile spremembe zelo velike. Imel si izreden posluš za materinščino, pri tem si nam vsem veliko pomagal in nam povedal, kako se pravilno piše in reče.

V povezavi s tem te je močno privlačilo tudi novinarstvo, saj si vrsto let urejal tovarniško glasilo. Tvoja prav posebna ljubezen pa je bilo fotografiranje, tvoja zbirka fotografij iz dela in življenja Cinkarne je velika. Zato si vestno in dolgo deloval v Foto krožku Društva Ljudske tehnike Cinkarne in bil dejaven v društvenem izvršnem odboru.

Po naravi si bil zelo skromen človek. Moralna priznanja so ti pomenila zelo veliko, tvoja zapuščina priznanj je zelo bogata. Imel si posluš za posodabljanje poslovnega sistema in inovacije. V čast tvoji generaciji je, da si se, pri svojih 58 letih starosti, spopadel z računalnikom.

Cinkarna ti je bila dobesedno drugi dom, saj si vedno dokazoval veliko lojalnost do nje. Tako kot si bil skromen si tudi tiho odšel.

Zlatko, ohranili te bomo v lepem in trajnem spominu.

Sodelavci

Kadrovske novice

Sestavila: Jana JAKOB

Jubilejne nagrade od meseca decembra 1999 do aprila 2000

JUBILEJ 10 let

Obreza, Dušan - PE TiO₂, Kristan Milko - PE Vzdrževanje.

JUBILEJ 20 let

Čokl Martin - Transport, Vodušek Marija - Grafika, Todorovski Ljubomir - PE Vzdrževanje, Culaj Marko - Kemija Celje, Ivančev Slavčo - Vzdrževanje, Kučič Anica - SI. za organizacijo in plan, Smole Vojko - Kadrovska splošna služba, Sakič Asko - Vzdrževanje, Mohorko Milan - PE Metalurgija, Košak Darko - PE Vzdrževanje, Hudohmet Peter - PE Vzdrževanje, Sušnik Franc - Kemija Celje, Tomič Mladen - Kemija Celje, Arčan Boris - PE Vzdrževanje, Vončina-Terglav Tatjana - Služba kakovosti.

JUBILEJ 30 let

Mesec Branko - DE Marketing, Vrečer Martin - PE Vzdrževanje, Plahuta Franc - PE Metalurgija, Smeh Franc - PE Vzdrževanje trans. vozil, Venko Jože - Kadrovska splošna služba, Rkulovič Vladimir - Služba kakovosti, Lovrenčak Florjan - PE Vzdrževanje, Kvas Ljubica - Grafika, Brezovšek Ivana - PE Veflon.

Vstopi

DECEMBER 1999

Operčkal Boštjan v PE Vzdrževanje, Rojc Branko v PE Vzdrževanje.

JANUAR 2000

Herlah Andrej v PE Kemija Mozirje

FEBRUAR 2000

Ramšak Nives v PE TiO₂.

APRIL 2000

Doberšek Igor v PE Kemija Mozirje, Senica Branko v Strojne službe - cestni transport

Izstopi

Izstopi so bili le zaradi upokojitev.

Premestitve

JANUAR 2000

Jurak Stjepan, se premesti v okviru PE Veflona iz Sistemi za agres. medije v Predelavo elastomerov

FEBRUAR 2000

Ostrožnik Aleš se je premestil v okviru PE Kemija Celje iz obrata modri baker v mase za gradbeništvo, Mamič Mirko iz Valjarne (228 v 225) v obrat žica, Lubej Andrej se premesti iz službe za raziskave in razvoj v PE Kemija Celje, Kosi Mojmir pa se premesti iz PE Kemija Celje v Razvojno službo.

MAREC 2000

Zupanc Dragica se premesti v okviru PE Kemije Celje iz SM skupne službe v operativno pripravo proizvodnje.

APRIL 2000

Valek Roman se prav tako premesti v PE Veflon iz Predelave elastomerov v Sisteme za agresivne medije.

ZAHVALE

Ob smrti drage mame Rozalije KVEDER se iskreno zahvaljujemo sodelavcem Vzdrževanja za izrečeno sožalje in denarno pomoč.

Sin Rihard z družino

Ob smrti moje drage mame Frančiške DOLENC KOVAČ se iskreno zahvaljujem sodelavcem ARM vzdrževanja za izrečena sožalja, cvetje, denarno pomoč in spremljanje na njeni zadnji poti.

Sin Bine Kovač

Ob smrti drage žene Jerice PLESNIK-POZINEK se kolektivu Cinkarne iskreno zahvaljujem za podarjeni venec in sveče ter za izraženo sožalje. Hvala!

Žalujoči mož Ivan Pozinek

Ob boleči izgubi mame Ane JEZERNIK, upokojenke Cinkarne, se iskreno zahvaljujem kolektivu Cinkarne za darovano cvetje. Posebej se zahvaljujem tudi sodelavcem Marketinga in skladišča za izrečeno sožalje, tolažilne besede, denarno pomoč in spremljanje na njeni zadnji poti.

Sin Sandi z družino

Ob boleči izgubi drage mame Marije KRAJNC se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem PE Grafika, obrat plošče za darovano cvetje, sveče in denarno pomoč ter za spremstvo na njeni zadnji poti.

Sin Jože z družino

Ob boleči izgubi dragega očeta Antona BENČINE se iskreno zahvaljujem kolektivu Cinkarne za darovano cvetje in izrečeno sožalje.

Sin Tomaž z družino

Ob nenadni izgubi mamice mojih hčera se iskreno zahvaljujem sodelavcem Veflona za izkazano denarno pomoč in tudi vsem ostalim za ostalo pomoč.

Iztok Trobiš s hčerkama Špelo in Natašo

V trenutkih, ki jih še ne dojemamo v vsej razsežnosti, se ob boleči in mnogo prerani izgubi ljubega sina Teodorja Kocmuta iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam računovodske službe, kuhinje in službi SOPAR za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in nesebično pomoč. Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi veliko prezgodnji zadnji poti.

Žalujoča mama Majda Kocmut z družino

Ob boleči izgubi mame Marije SENEGAČNIK se iskreno zahvaljujem sodelavcem službe za VPD za darovane sveče in izrečeno sožalje.

Sin Martin z družino

Prvo prvenstvo Cinkarne v namiznem tenisu

Dne 24. marca 2000 je bilo v veliki sejni dvorani v večnamenskem objektu (nad Gasilci) organizirano prvo prvenstvo Cinkarne v namiznem tenisu. Nastopilo je štirinajst tekmovalcev, ki so tekmovali v dveh skupinah (A člani in B starejši člani). Tekmovali so po sistemu „vsak z vsakim“ v dveh kolih. Vsi tekmovalci so prejeli praktično darilo, reklamno majico, ki jo je prispevala PE Kemija Celje, zmagovalca obeh kategorij pa sta prejela lep in velik pokal. Pokrovitelj tekmovanja je bila Komisija za šport, rekreacijo in kulturo pri Svetu delavcev, ki je omogočila nakup pokalov ter potrebnih žogic in mrežic. Tekmovalci, pa tudi drugi rekreativni igralci namiznega tenisa, se obema sponzorjema zahvaljujemo in želimo, da bi tekmovanje postalo tradicionalno. Najlepše se zahvaljujemo tudi Upravi podjetja, ki ima razumevanje za tovrst-

Skupinski posnetek tekmovalcev

no rekreativno dejavnost in nam dovoli koriščenje dvorane.

Ker so igralne mize že precej dotrajane, je naša velika želja, da bi v letu 2000 kupili vsaj eno novo. Upamo pa tudi, da bomo lahko prihodnje leto uvedli še kategorijo članic.

REZULTATI:

Člani:

- 1) Jazbec Mladen
- 2) Mesarec Beno
- 3) Tasič Milan

Starejši člani:

- 1) Mesec Branko
- 2) Glinšek Janez
- 3) Smeh Franc

Tekst in foto:
Andrej LUBEJ

Športno srečanje titanovcev

Pomlad je bila in titanovci smo že začeli.

V obratu končne predelave smo se dogovorili in v petek 14. aprila organizirali prvo športno srečanje v tem letu na Gričku.

Ob pečenem odojku in dobri kapljici smo se pomerili med seboj v nogometu in košarki, v večernih urah pa še v pikadu in biljardu.

Imeli smo srečo z vremenom, zato je bilo vzdušje še toliko bolj prijetno.

Seveda si želimo srečati se na športnem srečanju tudi z našimi sodelavci iz drugih poslovnih enot.

Tekst in foto:
Z.S.

Po tekmi še posnetek, potem pa jesti

Nagradna križanka

										CINKARNAR		PLANINEC MAHKOTA	OKRASNA CVETLICA	CINKARNA CELJE
										MOŠKO IME	ANTON ASKERC GLASBENA VAJA			FRANC. PISATELJ Louis
										OBRATNA JEDILNICA				
										PEVKA CALLAS				
CINKARNA CELJE	ZBIRANJE PODATKOV	BRAZIL TENISAČ												
		VRSTA PECIVA												
POKRAJINA V KOSTARIKI														
ZMEDA, KAOS											EDO GOBEC			
DANSKI OTOK											JOHN O. HARA			
											SKRB			
										SITNOBA	GLAVNI V BANOVINI PERONOVA ŽENA			
CINKARNA CELJE	KRATEK POZIREK	ELEMENT V ELEKTRONIKI	MENIČNO JAMSTVO	CINKARNA CELJE	RUSKO ŽENSKO IME	PALAČINKA GORA NAD VIPAVO								
LETO-VISČE V BELGIJI				KRYO-SKRUN-STVO						OTOK V JADRAN. MORJU	PTICA UJEDA KLADA ZA DRVA		OTOK OB SARDINII	
DEL RUDNIKA				PRETEP									TONE NAVINSEK	
GLASBENI INSTRUMENT				KNJIGOV. LISTINA						AKTIVEN PRIPADNIK DRUŠTVA				
CINKARNA CELJE	GORSKI PAŠNIK									CINKARNAR	SNOV ZA TVORBO PROTI-TELESC			
	PESNIŠKA POSLANICA										ORIENT. UTEŽNJA MERA		GLAS-BENIK GOBEC	
ERBIJ				NAPOVE-DOVALEC Rado						OTROŠKI ZDRAVNIK	SRBSKO MESTO		PRIMOV ² RAMOV ² ŠTUKELJ	
				KARCINOM							AGAVI SLIČNA RASTLINA			
DRŽAVA V JUŽNI AMERIKI					VODA latinsko	PRITOK REKE PRIPJAT V BELORUSLIJI					DEL OBRAZA OLGA REMS		TUJE Ž. IME ROK LASAN	
TV VODITELJICA SUNDÖV						DEL GLAVE VESNA OBID					CINKARNAR	SMER PRODAJE ALI MODE		
SADNI IZCEDEK												CINKARNA CELJE	IGRA NA SREČO	
TANJA DAMASKE				DEL CERKVE RUSJAN LETALO						IZET-BEGOVIČ	OTOMAN, POČI-VALNIK	CINKARNAR	DUŠA UMRLIH PRI SLOVANIH	
REKA V EVROPS. DELU RUSIJE						DAJATEV TATAROM V RUSLIJI						CINKARNA CELJE	VULKAN NA SICI-LIJI	
KOPA-LIŠČE V BENETKAH					MORJE V ČASU LEDENE DOBE	HUNSKI POGLAVAR VULKAN NA HAVAJIH						POPULARNI KUB. DEČEK GR. OSVOB. VOJSKA	ŠKOFJA	
STARO-GRŠKI JUNAK						OTOČJE V PACIFIKU GNAEVUS NAEVIK							RADIJ MITOL. LETALEC	
		PREBI-VALKA BEOGRADA												
		JORDAN. MESTO												
						KALCIJ				UGASLI CENTR. VULKAN				

V POMOČ: MATTAR, ALATUELA, INCEST, ANTIGEN, KANTAR, KVEDER, TREND, ONEGA, JASAK, ENIVETOK, MAAR, EPISTOLA, EDA, IRINA, AKVA, EEM, MOA, PEDIATER, ALS, LECT, KAKAN, ETUDA, AZALEJA, SERPENTARA, ARAGON.

V POMOČ: KLARET, AVATARA, RAM, DAZIMETER, NNOMINATIV, ŠOTOKAN, TARI, KRAN, TOBOL, EKEREN, KORO, KALINA, ČOTAR, EBERLE, ANELID, ARADA, ČRETA, MATEBELE, ORIBI, NAKOLENEK, ANTROPOID, ROTUNDA, TABALA, TERA, AVREOLA, EKRAZIT, KAR, KREON.

Rešitev pošljite do 30. avgusta 2000 v uredništvo Cinkarnarja, izžrebali bomo tri denarne dobitke. Veliko sreče pri reševanju!

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE VODORAVNO:

STEP, KLARET, ROBOTEK, AVATARA, SALONAR, RAM AGA, SREČNO V LETO, SRK, DAZIMETER, NOMINATIV, KOBE, OE, APARATURA, APE, ILO, ŠOTOKAN, TARI, KRAN, IRA, OLIVIN, JORA, TOBOL, SESTRADANEC, EKEREN, KORO, EPIKA, KALINA, ČOTAR, SRP, EBERLE, PUC, TAI, IKTUS, ONIKS, ZN, ANELID, RIZIK, ARADA, ČRETA.

Izžrebani so bili naslednji nagrajenci:

Prvo nagrado prejme JANA TROBIŠ, PE Grafika, drugo nagrado IGOR CERAR, Investicijska služba in tretje nagrado VERA ZUPANC, upokojenka. Čestitamo!

Lahko, kot v šali!

Dober vic je odvisen od prave poante, dobro podjetje pa od pravega vodstva in izbire strokovnjakov. Četudi se morda sliši čudno, gre v obeh primerih za resno stvar. A, vendar se obakrat vprašamo: „Komu zaupati?“ Brez tega, seveda ne gre.

Pri šali je to enostavno - smejite se ali pa ne. Pri podjetju pa je ugotavljanje razpoznavnosti nekoliko bolj oteženo. A, tudi v Cinkarni je vse skupaj lahko, kot v šali.

Podjetje je svojih prvih sto let proizvajalo v glavnem proizvode metalurške dejavnosti. Drugo stoletje pa je očitno v znamenju kemijske proizvodnje. Na tem področju je vsekakor najpomembnejši pigment titanov dioksid.

Vzporedno s tem v Cinkarni razvijamo številne druge dejavnosti iz področja grafičnih repromaterialov, izdelke za gradbeništvo, titancinkovo pločevino, kot razvojni del metalurške proizvodnje, izdelke iz področja zaščite rastlin in rastne substrate, izdelke iz področja antikorozijske zaščite in izdelke iz področja gumarstva ter predelave plastike.

Dejali smo, da je v Cinkarni vse **Lahko, kot v šali**. No, tudi dobra šala je plod treznega razmišljanja.

Podjetje je na lestvici svetovne bonitetne ocene Dun & Bradstreet med petdesetimi najvarnejšimi poslovnimi partnericami v Sloveniji. To pa je že razlog na osnovi katerega lahko potrdimo začetno misel o pravilno načrtani poti managementa podjetja.

In potem - ah, da - vse je **Lahko, kot v šali!**

Komuniciranje z javnostmi

Mediji imajo pri vzdrževanju in gradnji blagovnih znamk ter krepitevi ugleda podjetja glavno vlogo. S pomočjo medijev lahko v javnosti dosežemo krepitev določene blagovne znamke pa tudi ugleda podjetja, kot celote. Ravno nasprotni učinek pa lahko dosežemo, če se v medijih ne pojavljamo.

Brez dobrega komuniciranja z javnostmi se namreč med lokalnim prebivalstvom, in širše, kaj hitro začnejo širiti različne „zgodbe“, ki škodujejo ugledu podjetja.

Tega se zavedamo tudi v Cinkarni, zato dajemo, ob podpori vodstva, komuniciranju z javnostmi vedno večji pomen. Ena od oblik komuniciranja z javnostmi je objavljanje oglasov in člankov v različnih časopisih. Primer enega izmed takih oglasov, ki je bil pripravljen za objavo v šaljivem časopisu Pipec, vam danes predstavljamo.

Zoran PEVEC
Oglas oblikoval:
Ramo SELIMOVIC

Izdajatelj, naslov uredništva in tisk časopisa Cinkarnar.

Cinkarna, metalurško-kemična industrija, Celje, Kidričeva 26, p.p. 1032, telefon: 03 5419610, fax: 063 541 9611.

e-mail: mira.gorensek@cinkarna.si
Urednica Mira Gorenšek.